

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

11 februari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, en tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de uitholling van het tijdelijk bewoningsrecht in Doel

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de concrete uitwerking van huurtoelagen voor socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de privaat-publieke samenwerking

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de oprichting van een rollend fonds voor de huisvesting in Limburg

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de verdere erkenning van een aantal sociale verhuurkantoren en de samenwerkings- en overlegstructuur van de erkende sociale verhuurkantoren

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het invoeren van een zogenaamde overlasttaks door verschillende steden en gemeenten

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verdere verloop van de onderhandelingen met de federale regering over de verdeling van de 'Elia-gelden'

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de financiële gevolgen voor de gemeenten van de vrijmaking van de energiemarkt

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het voornemen opnieuw het Frans te gebruiken tijdens de gemeenteraden van de zes faciliteitengemeenten

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 11 februari 2003

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.47 uur.*

Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, en tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de uitholling van het tijdelijk bewoningsrecht in Doel

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Wymeersch tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, en tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de uitholling van het tijdelijk bewoningsrecht in Doel.

Minister Gabriels antwoordt mede namens minister Van Grembergen.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongetwijfeld weet u dat ik in juni 2001 minister Van Grembergen over deze zaak heb geïnterpelleerd. Ik verwees daarbij naar diverse adviezen van de Raad van State. De raad stelt immers : 'De vraag is des te klemmender dat het recht om vrij zijn woonplaats te kiezen in België steeds is beschouwd als een essentieel aspect van de persoonlijke vrijheid die in artikel 7 van de Grondwet is gewaarborgd. Het vierde protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden bepaalt in zijn artikel 2 dat eenieder die zich wettig op het grondgebied van een staat bevindt, het recht heeft zich er vrij te verplaatsen en er in vrijheid zijn woonplaats te kiezen.'

Minister Van Grembergen trad me bij en benadrukte dat de adviezen van de Raad van State moeten worden nageleefd en dat de vrijheid van vestiging en de bescherming van de rechten van de mens op geen enkele wijze in het gedrang mogen worden gebracht. Hij zei : 'Iedereen kan zich kandidaat stellen voor de vrijgekomen woningen in Doel. De beoordeling van de kandidaten zal op een objectieve manier en in overeenstemming met alle rechtsnormen gebeuren. Deze rechtsnormen zullen de basisregel vormen bij het beoordelen van de aanvragen van mensen die leegstaande woningen in Doel willen betrekken. Wij zullen hiervan niet afwijken.'

In zijn antwoord stelt hij ook dat het voor hem duidelijk is dat een schepencollege, dat een maatschappelijke verantwoordelijkheid draagt voor de volledige gemeente, en dus ook voor Doel, een bepalende factor zal zijn bij het toekennen van woningen.

Het aantal inwoners was op 1 november 2001 verminderd met ongeveer 500. Dat houdt uiteraard in dat heel wat woningen leeg zijn komen staan. Die woningen komen op het eerste zicht in aanmerking voor tijdelijke bewoning voor iedereen die daarin is geïnteresseerd. Nu blijken er meer dan 100 kandidaten te zijn voor een tijdelijke bewoning. Dat aantal komt min of meer overeen met het aantal leegstaande huizen.

Volgens de intercommunale van het Land van Waas die de tijdelijke bewoning in goede banen moet leiden en het dossier beheert, zijn er echter geen huizen beschikbaar, deels omwille van het retrocessierecht. We stellen op het terrein vast dat de intercommunale de Vlaamse Wooncode misbruikt om een aantal woningen niet instapklaar te verklaren en zelfs te laten verkrotten. Ze maakt geen werk van het uitvoeren van kleine herstellingen waardoor meer leegstaande woningen zouden kunnen worden verhuurd.

Wymeersch

Er verloopt een heel lange tijd tussen het ogenblik van de aanvraag en de toewijzing van bewoning. In het begin van de historie ging het over meer dan 6 maanden. Hieraan is een beetje gewerkt, waardoor de termijn is ingekort tot ongeveer 3 maanden. De geïnteresseerden moeten tweemaal langs de zetel van de intercommunale passeren waarbij advies wordt gevraagd aan het college van de gemeente Beveren. Normaal moet dit zijn afgehandeld binnen 14 dagen.

Door de nieuwe bewoners, maar ook door de oorspronkelijke bewoners van de huizen in Doel, die willen gebruikmaken van het tijdelijk bewoningsrecht moet een registratie worden aangevraagd van het contract. De kost die daaraan is verbonden, bedraagt voor een gemiddelde woning ter waarde van 100.000 euro, meer dan 1.500 euro. Voeg daarbij de borgstelling en een eerste maand huur, dan komt dit al snel uit op een bedrag van meer dan 2.200 euro. Dat bedrag moet in één keer op tafel worden gelegd. Het is dus begrijpelijk dat een aantal mensen afhaakt als over zulke hoge sommen wordt gesproken. Hierover heeft de gemeente Beveren trouwens een brief geschreven aan de Vlaamse regering. Ik ga daarop straks nog even dieper op in.

Blijkbaar moet ondertussen tijdelijk worden afgezien van het retrocessierecht omdat er onvoldoende huizen beschikbaar zijn. Het is onbegrijpelijk voor mensen die wat verder afstaan van het dossier dat er aan de ene kant zoveel huizen leegstaan en aan de andere kant gegadigden zijn die hun intrek niet kunnen nemen in die huizen.

Eigenaars uit Doel die hun eigendom vrijwillig hebben verkocht, krijgen een retrocessierecht. Dat houdt in dat als de overheid in de toekomst zou afzien van de plannen om van Doel een industrie- of havengebied te maken, wat in het Waasland nog steeds wordt gehoopt, de oorspronkelijke eigenaar het recht heeft om de oorspronkelijke woning terug te kopen. Vooral de intercommunale en de maatschappij Linkeroever vinden dat de vorige eigenaars de vraag moeten stellen om tot eind 2006 tijdelijk af te zien van dit recht. De Vlaamse regering zal ten vroegste in 2007 een definitieve beslissing nemen over Doel.

Er wordt wel werk gemaakt van het toewijzen van woningen aan asielzoekers. Zij hebben, dacht ik, geen bindingen met het Scheldedorp, noch via hun werk, noch via enige familiale band. Ook dat maakt het gevaar reëel dat de verloedering van dit

Scheldedorp toeneemt, met ten slotte onleefbaarheid tot gevolg.

Het gemeentebestuur van Beveren heeft een brief gestuurd aan de Vlaamse regering om zijn beklag te doen over heel dit dossier en meer duidelijkheid te vragen. Mijnheer de minister, wat is de inhoud van de brief van het college van Beveren, en wat is de reactie daarop van de regering? Bent u van oordeel dat de procedure van het retrocessierecht van toepassing blijft en moet blijven? Welke maatregelen neemt de regering opdat het tijdelijk bewoningsrecht niet verder zou worden uitgehold? Welke maatregelen neemt de regering om de procedure te vereenvoudigen en goedkoper te maken?

Vindt u het normaal dat er honderd aanvragen zijn tot tijdelijke bewoning en daar honderd huizen in aanmerking voor komen, terwijl er op het terrein toch niets gebeurt? Kunt u ermee akkoord gaan dat de hele procedure de intercommunale uit handen wordt genomen en volledig wordt overgeheveld naar het lokale bestuur, met name het gemeentebestuur van Beveren?

Acht u het feit dat asielzoekers in Doel worden gedumpt in overeenstemming met de notie 'binding via werk of familie met het dorp', die door uw voorganger minister Sauwens naar voren werd geschoven? Zo niet, wat onderneemt u daar dan tegen?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, aangezien de interpellatie tevens gericht is tot minister Van Grembergen, heb ik met hem overleg gepleegd over het antwoord.

Er is me geen enkele brief bekend die de gemeente Beveren zou hebben gestuurd aan de Vlaamse regering over de problematiek van het tijdelijk bewoningsrecht in Doel. Ik kan er dus ook geen reactie op geven.

Met betrekking tot het retrocessierecht heeft de Intercommunale Vereniging van het Land van Waas juridisch advies gevraagd aan de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen, de Arohm. Volgens dat advies is het niet noodzakelijk de vroegere eigenaars bij de aanbidding van een tijdelijk zakelijk recht van bewoning te vragen te verzaken aan het recht van retrocessie. Als u dat wenst, kan ik u de volledige tekst van het advies laten bezorgen.

Gabriels

De beslissingen van de Vlaamse regering van 27 april 2001 met betrekking tot het tijdelijk bewoningsrecht blijven tot nader order ongewijzigd van kracht. Er is met name een tijdelijk bewoningsrecht tot 2007 om woonzekerheid te bieden en de woonkwaliteit te garanderen in de woonkern van Doel. In de overeenkomst met de bewoners en de nieuwe bewoners die gebruik wensen te maken van het tijdelijk bewoningsrecht, zijn duidelijke clausules opgenomen om te vermijden dat de bewoners na 2007 niet zouden willen vertrekken.

Het zakelijk recht van tijdelijke bewoning moet worden ingevuld door de Intercommunale Vereniging van het Land van Waas. Bij de uitvoering van deze regeringsbeslissing heb ik op 8 mei 2001 de begeleidingsgroep tijdelijk bewoningsrecht Doel geïnstalleerd.

U vroeg naar de procedure van de toewijzingen. Recentelijk werd door de werkgroep het tijdelijk bewoningsrecht gewijzigd. Vanaf juni 2002 kunnen daardoor ook personen die geen banden met Doel hebben, worden aangeschreven. Voorheen werden alleen mensen aangeschreven die banden met Doel hadden, Doelenaars, mensen met familie in Doel en mensen met werk in de omgeving. Dat had een lange wachtlijst tot gevolg met mensen die geen banden hadden met Doel en toch gebruik wensten te maken van het tijdelijk bewoningsrecht.

Een tweede oorzaak van mogelijke vertraging bij de toewijzing is het feit dat de intercommunale tot nog toe alleen de woningen ter beschikking stelt waarvan de eigenaar afstand heeft gedaan van het recht op retrocessie. Uit het juridisch advies van de administratie van 4 oktober 2002 blijkt echter dat er geen nood is aan het verzaken aan het recht op retrocessie. Dit advies zal op de volgende vergadering van de begeleidingsgroep worden voorgelegd. Het volgen van het advies zal de procedure versnellen. Voor zover me bekend is, werd reeds een aantal woningen toegewezen.

Er is op dit ogenblik geen enkele reden om de beslissing van de Vlaamse regering te herzien. De intercommunale beslist immers niet alleen over de invulling van het tijdelijk bewoningsrecht. Ze wordt daarin bijgestaan door een werkgroep tijdelijk bewoningsrecht.

Destijds is het beheer toevertrouwd aan de intercommunale Land van Waas. Daar zijn alle betrokken gemeenten uit de streek bij aangesloten. Als er een consensus is om dat beheer toe te vertrouwen

aan een ander openbaar bestuur, dan kan dat worden overwogen in samenspraak met de lokale besturen, maar niet op grond van een eenzijdige beslissing van de minister.

Uw laatste vraag betrof de prioriteitenregeling voor het toelaten van nieuwe bewoners. Dit element is op dit ogenblik niet opgenomen in de beslissing van de Vlaamse regering. Wel staat erin dat het toelaten van nieuwe bewoners uitsluitend bedoeld is om de leefbaarheid van de woonkern te garanderen. De prioriteitenregeling is een concrete vertaling van die beslissing. Ze werd voorgesteld door het college van de gemeente Beveren en werd destijds door de werkgroep als uitgangspunt aangevaard. Enkel een strikte toepassing van deze prioriteiten lijkt me in overeenstemming met de oorspronkelijke bedoeling van de beslissing van de Vlaamse regering van 27 april 2001.

Het toelaten van nieuwe bewoners die geen enkele band hebben met Doel, draagt niet op dezelfde manier bij tot de leefbaarheid van de dorpskern als het toelaten van nieuwe bewoners die wel een band hebben met Doel, zoals ex-bewoners, familieleden of werknemers uit de omgeving. De eersten kunnen dan ook alleen in bijkomende orde worden toegelaten.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Ik zou de minister vooreerst willen danken voor zijn duidelijk antwoord. Drie elementen uit dit antwoord zal ik zeker onthouden.

Ten eerste, de berichten die door het college van burgemeester en schepenen worden verspreid over een brief die ze aan de Vlaamse regering hebben geschreven om inlichtingen in te winnen en om hun bekommernis te uiten, zijn blijkbaar volkomen onjuist. Voor het thuisfront is dit handig om te weten.

Ten tweede, de gewijzigde opstelling ten aanzien van het retrocessierecht is zeer belangrijk. Dit zou tot een vlottere afwikkeling van het dossier kunnen leiden. Ik ga ervan uit dat deze beslissing in Doel gunstig zal worden onthaald.

Ten derde, de minister heeft daarnet impliciet gezegd dat het onderbrengen van asielzoekers in feite het laatste is wat we moeten doen om Doel leefbaar te houden of te maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de concrete uitwerking van huurtoelagen voor socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de concrete uitwerking van huurtoelagen voor socialehuisvestingsmaatschappijen met een lage inkomenscoëfficiënt.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, deze vraag om uitleg betreft de concrete uitwerking van de huurtoelagen voor SHM's met een lage inkomenscoëfficiënt (IC). In de Vlaamse begroting voor 2003 is immers 6.150.000 euro ingeschreven als huurtoelage voor vennootschappen met een lage IC.

Voor de aanvang van de begrotingsbesprekingen is gesteld dat deze som bestemd was voor alle complexen in Antwerpen en in Gent met een IC lager dan 0,90. De som die per verhuurde woning in deze wijken zou worden uitbetaald, zou worden vermenigvuldigd met het verschil tussen 0,90 en de IC van het complex.

Een tijdje later is gezegd dat enkel drie Antwerpse en drie Gentse vennootschappen een dergelijke toelage zouden ontvangen.

Tijdens de begrotingsbesprekingen is het systeem van de huurtoelagen dan weer op een meer algemene wijze omschreven. Er is toen vooral gesproken over SHM's met minstens 500 woningen en met een IC lager dan of gelijk aan 0,90 of met een gemiddeld inkomen van 13.077 euro. De jaarlijkse tegemoetkoming zou 100 euro per verhuurde woning bedragen. De mogelijkheid van een getrappt systeem in functie van de IC's is toen ook naar voren geschoven.

Een vennootschap met een IC van 0,75 ontvangt minder reële huur dan een vennootschap met een IC van 0,90. Hoe lager de IC, hoe meer nood aan

bijkomende huurtoelagen een SHM heeft. Een getrappt systeem zou hiermee rekening houden.

In dit verband zou ik nog even willen verwijzen naar het solidariteitsfonds. Oorspronkelijk was dit fonds in het Vlaams regeerakkoord opgenomen. Ondertussen is dit denkspoor verlaten. Een dergelijk fonds zou de solidariteit tussen de financieel sterkere en zwakkere SHM's nochtans bevorderen.

Op 7 januari 2003 heeft de minister, in zijn antwoord op een actuele vraag, beloofd een voorstel uit te werken. Hij heeft toen verklaard dat de VHM bij alle SHM's de IC's had opgevraagd. Binnen de veertien dagen zou een rapport over de inkomens van de SHM's in 2002 worden opgesteld. Op basis van de gegevens in dit rapport zou de minister een subsidieregeling uitwerken. Aangezien het ondertussen februari 2003 is, zou ik de minister hierover enkele vragen willen stellen.

Mijnheer de minister, hebt u dit rapport van de VHM ondertussen ontvangen ? Kunt u, op basis van dit rapport, bepaalde conclusies trekken in verband met de IC's van de SHM's ? Kunt u die conclusies aan de leden van deze commissie voorleggen ? Op welke manier zullen de ingeschreven begrotingsmiddelen in 2003 worden verdeeld ? Zal de Vlaamse regering voor een getrappt systeem kiezen ? Is, nu ze over meer SHM's moeten worden verdeeld dan oorspronkelijk was vooropgesteld, in voldoende middelen voorzien om substantiële oplossingen te bieden ? Is de minister, indien nodig, bereid om tijdens de komende begrotingsonderhandelingen meer middelen te zoeken ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, ik zou me volmondig bij deze vraag willen aansluiten. In januari 2003 heb ik een actuele vraag gesteld over een bedrag van meer dan 6 miljoen euro dat werd uitgetrokken om, eerst in Antwerpen en in Gent, maar later in heel Vlaanderen, de meest noodlijdende SHM's te helpen. In Antwerpen en in Gent zou deze bijkomende toelage de nood sowieso niet volledig lenigen. In deze steden staat het water al tot boven de lippen. Aangezien heel wat huurders de IC niet halen, hebben de noodlijdende SHM's zich verplicht gezien om de huurprijzen te verhogen. Deze SHM's kijken reikhalzend uit naar mogelijke oplossingen.

Ik wil niet enkel de conclusies horen die de minister uit het rapport van de VHM trekt. Als lid van deze commissie zou ik het bijzonder interessant

De Cock

vinden om ook de inhoud van het rapport eens onder ogen te krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Baeke heeft het woord.

Mevrouw Anne-Marie Baeke : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vorige sprekers. We mogen het doel van de verhoging van de huursubsidies evenwel niet uit het oog verliezen. We willen namelijk vermijden dat de huurders het slachtoffer van de precaire financiële situatie van de SHM's zouden worden. De belangrijkste doelstelling van deze maatregel is het voorkomen van een stijging van de huurprijzen.

Hoewel ik deze maatregel nog steeds onderschrijf, wil ik hier toch nog even benadrukken dat het hier niet om een eenmalige ingreep mag gaan. Deze maatregel moet aan een degelijke, definitieve oplossing voor de financiële problemen van de SHM's worden gekoppeld.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen niet in herhaling te vallen. Vorige week hebben we een werkbezoek aan Gent gebracht. Daar kregen we opnieuw een uitgebreide uiteenzetting over de acute financiële situatie van de bouwmaatschappijen.

U hebt toen inderdaad het verhaal van de verhuursubsidie gebracht. Dat is intussen gewijzigd zodat de subsidie over alle Vlaamse maatschappijen wordt verdeeld. Het zou ook een eenmalige operatie worden. Hoe zult u deze problematiek in het sociale huurbesluit verwerken? Daar liggen immers de knooppunten, en via het sociale huurbesluit kunt u oplossingen uitwerken. Als u de oplossingen niet aan het besluit en tegelijk aan de financieringsmechanismen koppelt, zal dat nog geen soelaas bieden omdat de fundamentele problemen bij het financieringsmechanisme en het sociale huurbesluit liggen.

Op welke manier denkt u hieraan iets te doen?

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Bij de begrotingsbespreking werd inderdaad gesteld dat de middelen, namelijk 6.150.000 euro, niet alleen voor Antwerpen en Gent gebruikt mochten worden omdat er nog andere socialehuisvestingsmaatschappijen in financiële problemen zijn geraakt. Ik dank u, mijn-

heer de minister, omdat u als eerste aan deze problematiek remedieert. De subsidie mag misschien niet eenmalig zijn, zoals mevrouw Baeke al zei. Er is ook gezegd dat de maatschappijen die jarenlang niets hebben ondernomen om hun patrimonium in orde te houden, nu niet via de subsidie mogen worden bevoorreed. De uitgewerkte subsidiëring moet op een objectieve manier verlopen, volgens criteria die de concrete werking van de maatschappijen in aanmerking nemen. U mag dus niet overhaast te werk gaan. Er moet zeker een beslissing komen, maar dan volgens objectieve criteria.

De voorzitter : Na ons werkbezoek in Gent, hebben wij de problemen duidelijk en acuut kunnen vaststellen. De vraag van mevrouw De Martelaer is visionair geweest. Ze was immers ingediend voor er sprake was van een werkbezoek. De heer Holemans heeft voor ons een stap gezet in de richting van een ruimer debat. Hij had namelijk een interpellatie ingediend, die echter door het bureau voorlopig niet werd weerhouden. Er moest eerst op het antwoord van de minister worden gewacht. Nadien kunnen misschien andere initiatieven worden genomen. Een breder debat behoort tot de mogelijkheden.

Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat ik eerst mijn antwoord mag geven. We hebben met de gegevens van de audit rekening gehouden en we zijn een heel eind verder gegaan dan louter formeel vereist was.

De socialehuisvestingsmaatschappijen moesten, met het oog op het bepalen van een IC door de VHM, uiterlijk op 31 januari hun gegevens indienen. Eind vorige week moesten nog 10 maatschappijen die gegevens bezorgen. Zij werden aangespoord zich zo snel mogelijk in regel te stellen, zo niet lopen zij het risico niet langer in aanmerking te komen voor een verhuursubsidie. De gegevens worden momenteel door de VHM verwerkt en zullen ten laatste eind februari beschikbaar zijn. De uitgangspunten voor het verdelen van de middelen blijven dezelfde als degene die wij reeds in de commissie hebben aangekondigd. Alle socialehuisvestingsmaatschappijen met een IC dat lager of gelijk is aan 0,9 en met 500 of meer woningen, zullen de toelage op basis van het aantal woningen krijgen. Pas op het ogenblik dat de definitieve gegevens over de IC beschikbaar zijn, kunnen wij precies bepalen hoeveel euro per woning kan worden uitgekeerd. Aan de hand van deze gegevens zal worden nagegaan of de invoering van een getrappt systeem opportuun is. Anticiperend op het feit dat de maat-

Gabriels

regel tot heel Vlaanderen werd uitgebreid en bijgevolg het aantal woningen dat voor die subsidie in aanmerking komt, gevoelig stijgt, heb ik naar aanleiding van de budgetcontrole een verhoging van het budget voorgesteld.

Het is belangrijk dat we de structurele maatregelen verlengen. Dat is voorlopig afgesproken voor 2 jaar. Na 2 jaar worden de maatregelen geëvalueerd. Er zijn ook reeds structurele maatregelen aangekondigd. Ik heb de directeur-generaal van de VHM de opdracht gegeven om snel een concreet voorstel te doen. Dat zal begin volgende maand klaar zijn.

Uit het vorige debat blijkt dat we te veel maatschappijen hebben, en te weinig operationele maatschappijen. Ik heb het vroeger oneerbiedig vergeleken met kerkfabrieken. Er zijn rijke en arme kerkfabrieken. De gemeenschap moet opdraaien voor de armen, terwijl de rijken niet weten hoe ze moeten beleggen. Op basis van de audit moeten we op langere termijn ook structurele maatregelen nemen. Dat ontslaat ons echter niet van overgangsmaatregelen voor de komende 2 jaar.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : De heer Holemans heeft reeds op 6 mei 2002 diezelfde problemen op tafel gelegd. Ondertussen werden hierover al verschillende vragen om uitleg gesteld. Mijnheer de minister, u hebt beloofd om structurele maatregelen te nemen, maar tot op heden is dat niet gebeurd. Eind januari hebt u gezegd dat het voor het einde van die maand zou zijn. Nu zegt u hetzelfde. Als we op deze manier voortdoen, hebben we op het einde van de legislatuur nog altijd niets.

Minister Jaak Gabriels : De maatregel geldt vanaf 1 januari. Ik moet de precieze gegevens nog krijgen waarop ik de toewijzing kan doen. Anders voeren we een fout systeem in. Ik wil achteraf van het Rekenhof – of eender wie – niet het verwijt krijgen dat we foute gegevens hebben ingevoerd. De gegevens moeten eerst worden verwerkt. Daarop wacht ik.

Voor de maatschappijen betekent dat niets, omdat ze met terugwerkende kracht zullen worden bevestigd.

Mevrouw Ann De Martelaer : Op 7 januari hebt u gezegd dat u binnen de 2 weken een systeem klaar

zou hebben. We zijn nu een maand verder. Ik begrijp dat u de juiste cijfers moeten hebben, maar het probleem wordt almaar verder op de lange baan geschoven.

Minister Jaak Gabriels : Mevrouw De Martelaer, u moet luisteren naar wat ik zeg. Ik heb vorige week tien maatschappijen, waarvan ik nog geen informatie had, moeten aanmanen tot spoed. Als ze de informatie niet opsturen, zullen ze buiten de prijzen vallen. Ik heb die informatie nu pas binnen. Hoe kan ik nu al zeggen dat dit het algemene systeem is? Het resultaat zal afhankelijk zijn van iedereen die in aanmerking komt. Ik moet toch juiste gegevens weergeven, ik kan dat niet improviseren. Als ik dat zou doen, dan zou u daar volgende week ook kritiek op hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de privaat-publieke samenwerking

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de privaat-publieke samenwerking.

Mevrouw Heeren, in de marge van ons werkbezoek aan Gent hebben we met het kabinet afgesproken dat we de fameuze studie van Ernst & Young zullen krijgen en dat de commissie daarover zal vergaderen op 25 maart. De commissarissen zullen de studie zeker een week vooraf in bezit krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd om dat te vernemen.

Mijnheer de minister, het PPS-model is niet nieuw, u hebt het lang geleden aangekondigd. Ik ben verheugd dat we daarover binnenkort een toelichting zullen krijgen. Ondertussen circuleren er een aantal goede overzichten van uw kabinetsmedewerker, waardoor we vandaag een vrij goed zicht hebben op de zaak.

Heeren

Mijnheer de minister, we vernemen dat de pilootprojecten al zouden worden geselecteerd. Klopt het dat vóór de bekendmaking van de PPS-structuur, de gemeenten al werden aangeduid voor de pilootprojecten? Als dat is gebeurd, op basis van welke criteria was dat dan? Hoe werd de bevraging georganiseerd? Op mijn vorige vraag om uitleg antwoordde u dat u die keuze volledig aan het studie bureau zou overlaten. Was het een open bevraging, en indien niet, waarom niet? Over welke gemeenten gaat het? Wat houden die pilootprojecten precies in? Wie zijn de initiatiefnemers? Op welke manier worden er nu al afspraken gemaakt met de geselecteerde bouwmaatschappijen?

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is inderdaad zo dat het idee van het PPS-model in de sector circuleert. Dat maakt ook een en ander wakker. Iedereen is geïnteresseerd. Het is ieders bekommernis dat er dringend duizenden sociale woningen moeten worden gebouwd. Daarin is ook voorzien in het regeerakkoord, en iedereen weet dat er grote behoefte aan is.

Als ik het model dat ik heb gezien, goed begrijp, worden er in de eerste fase duizend pilootwoningen gebouwd, die uitsluitend op publieke gronden kunnen komen. Te velde rijst echter de vraag waarom privé-gronden worden uitgesloten. Overal is er wel leegstand. In Brugge staat er bijvoorbeeld een oude betonfabriek, die in privé-handen is. Er is interesse van lokale bouwmaatschappijen, maar ook van over de grens, namelijk vanuit Sluis. De buitenlandse plannen betreffen echter geen sociale woningen, maar luxeflats. Het model schept op zich verwachtingen, maar ik vraag u daarnaast ook te overwegen privé-gronden in het plan op te nemen. Anders zullen we kansen verliezen.

Het is onduidelijk of het PPS-model in het sociale huurbesluit moet worden opgenomen. Timing is daarbij uiteraard belangrijk.

Hoeveel woningen denkt u met dit model te realiseren?

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben de PPS-constructie al in de vakbladen zien opduiken. Er is

een zekere decretale basis, waardoor PPS gedeeltelijk mogelijk wordt. Toch lijkt me dit een omgekeerde wereld.

Er zijn vroeger al PPS-constructies toegepast, bijvoorbeeld door minister Walt Niel in april 1990. Toen was er op voorhand een duidelijk kader. De tegemoetkomingen, de huurprijsberekening, de criteria, enzovoort, waren duidelijk afgesproken. Een van de grootste PPS-constructies van de voorbije jaren was het Domus Flandriaproject. Daarvoor was er een duidelijke decretale basis en waren er veel besluiten over berekening, criteria en toewijzing. Het was dus bij voorbaat bijzonder goed uitgewerkt, en pas daarna werden de projecten toegevoegd, aanbesteed en bewoond.

In dit geval is er wel al een zekere decretale vorm, maar die is nog verre van uitgewerkt. Privé-partners kunnen er wel samen met de bouwmaatschappijen instappen, en ze kunnen simulaties maken met betrekking tot huurprijzen, rentabiliteit, enzovoort, maar hoever staat het met het kader? Welke besluiten moeten nog worden genomen? Hoe zit het op budgettair vlak. Wordt er voorzien in extra budgettaire middelen om de PPS-projecten ook op een sociale manier uit te werken?

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me aan bij de gestelde vragen. Er blijft echter nog een vraag te stellen. Mijnheer de minister, enkele maanden geleden hebt u kennis gegeven van het feit dat in de sociale huisvestingsmaatschappijen de huurders het recht hebben hun woning te kopen. Wordt in het PPS-systeem ook in die mogelijkheid voorzien?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil graag eerst, in antwoord op de bijkomende vragen, duidelijk maken waarvoor PPS staat. Stricto sensu bestond er tot nu toe in Vlaanderen nog geen enkele formule van PPS. De voorbeelden die de heer Decaluwe geeft, dat van minister Walt Niel, Domus Flandria van minister De Batselier en de twee projecten van de VHM, waren geen echte PPS-formules. De verantwoordelijkheden van de partners waren te weinig uitgebalanceerd.

PPS staat strikt genomen voor samenwerking tussen de publieke sector en de privé-sector van het begin tot het einde. Dat betekent dat de partners

Gabriels

verantwoordelijk zijn en blijven. Ze kunnen dat niet tijdelijk zijn voor het bouwen van de woningen alleen. Dat kan trouwens ook niet de bedoeling zijn. De PPS-formule die nu uit de bus komt, gaat veel verder. De partners gaan samen in bad, en blijven verantwoordelijk tot het einde.

De wettelijke basis is geregeld in het programma-decreet. We zijn nu bezig met de concrete uitwerking ervan, in overeenstemming met wat de PPS-formule voor de Vlaamse regering in de toekomst moet betekenen. De formule is niet voorbehouden voor huisvesting alleen. De gemeenschappelijke verantwoordelijkheid moet in alle soorten van PPS worden toegepast. Zo kan PPS ook voor renovatie in aanmerking komen, en voor huur na koop.

In de tweede fase zijn er vanzelfsprekend meer dingen mogelijk. We beginnen nu met 500 woningen, en we proberen daarna verder te gaan en die principes op breder vlak toe te passen. Dat is voor volgend jaar, maar het wordt nu al voorbereid, want het gaat telkens om een groot bedrag. In principe is er reeds in de financiering voorzien, maar ze wordt nu beschikbaar gesteld bij de budgetcontrole, zodat de operatie meteen van start kan gaan.

Half december 2002 beloofde ik de resultaten van de studieopdracht PPS-model voor sociale huurwoningen van Ernst & Young aan de commissie voor Huisvesting van het Vlaams Parlement voor te stellen in januari of februari. Intussen werd in overleg met de voorzitter van de commissie afgesproken de studie van Ernst & Young uitgebreid voor te stellen in de commissie op dinsdag 18 of dinsdag 25 maart, zodat ze tijdig kan worden bezorgd aan de volksvertegenwoordigers.

Op 26 februari is de definitieve oplevering van de studieopdracht gepland. Verder is gepland dat op 14 maart de studie ter goedkeuring aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd. Het voorstel van Ernst & Young om in de pilootfase in iedere Vlaamse provincie twee gemeenten te kiezen, werd reeds vermeld op 10 december 2002 in mijn antwoord op uw parlementaire vraag nummer 245 van 4 december. Ook werd toen gemeld dat een hele reeks steden, gemeenten en SHM's contacten legden met Ernst & Young, het kabinet en de administratie in verband met PPS.

Ernst & Young is er voorstander van in een eerste fase een tiental steden of gemeenten, twee per provincie, voor te stellen, waar op publieke gronden de eerste 800 tot 1.000 sociale woningen zullen wor-

den gebouwd tussen 1 augustus 2003 en 1 juli 2004. In de tweede fase, die begint in mei 2003, wordt begonnen met de opmaak van een inventaris van alle publieke gronden en privé-gronden en -gebouwen die in aanmerking komen voor toekomstige PPS-projecten.

U vroeg of het juist is dat voor de bekendmaking van de PPS-structuur gemeenten werden aangeduid als pilootprojecten. In zijn studieopdracht heeft Ernst & Young concrete voorstellen van PPS-pilootprojecten gedaan. Ze zullen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering worden voorgelegd op 14 maart.

Verder vroeg u naar de criteria en zo. Zoals gezegd in mijn inleiding, stelden de werkgroep en Ernst & Young reeds in december 2002 voor om per Vlaamse provincie twee steden of gemeenten te contacteren in verband met de pilootprojecten op publieke gronden, voor de bouw van de eerste 1.000 woningen. Bij de criteria daarvoor werd uitgegaan van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als begeleidingskader. Er werd geopteerd voor een optimale verhouding tussen de geografische ligging en de grootte en de aard van het gebied, en bovenal voor woongebieden.

Zoals gezegd, werden er contacten gelegd met gemeentebesturen en directies van socialehuisvestingsmaatschappijen. Het was geen open bevraging. Dat was de duidelijke keuze van Ernst & Young met het oog op een snelle verwezenlijking van de pilootfase. Voor de tweede fase, die eveneens reeds op 1 april 2003 wordt aangevat, opteren we wel voor een open bevraging.

De namen van de gemeenten of steden en de diverse projecten zullen in de commissie op 18 of 25 maart aanstaande bekendgemaakt worden, na en mits goedkeuring van de Vlaamse regering op 14 maart. Het zullen er tien zijn, twee per provincie. Antwerpen en Gent zullen er als grootste steden in Vlaanderen met een grote behoefte aan sociale huurwoningen zeker bij zijn.

De pilootprojecten worden uitgevoerd op publieke gronden, die ook qua ontwerp zeer ver staan, zodat kan worden gemikt op een aanvang van de bouwwerken op 1 augustus 2003. De initiatiefnemers zijn in wezen publieke actoren, voornamelijk lokale socialehuisvestingsmaatschappijen en/of gemeenten. Concrete toezeggingen zijn nog niet gebeurd, noch door mezelf, noch door mijn kabinet.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik hoop dat we het niet eerst in de krant zullen moeten lezen, voordat we het in de commissie te zien krijgen.

Minister Jaak Gabriels : Mevrouw Heeren, ik sta er niet voor in dat een document dat ik aan de regering bezorg, niet openbaar wordt gemaakt. Dat hoeft ook geen bezwaar te zijn. Het gaat erom dat we snel kunnen beginnen ; nog dit jaar, zoals ik beloofd heb.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik wilde enkel zeggen dat ik hoop het niet binnenkort in de krant te moeten lezen, omdat er inderdaad heel veel circuleert. Ik heb ook al dingen gezien, maar ik ga ervan uit dat we hier tijdig officieel op de hoogte worden gebracht. Ik twijfel daar trouwens geen seconde aan.

Ik betreur het dat er geen open bevraging is gebeurd. Het roept heel wat vragen op dat een bureau de mogelijkheid krijgt pilootprojecten naar voren te schuiven, terwijl andere niet aan bod komen, op grond van criteria die we vandaag niet kennen. We zullen daar in de loop van de komende weken wellicht een inhoudelijk debat over kunnen voeren.

De voorzitter : Mevrouw Heeren, we dringen bij het kabinet aan op het tijdig bezorgen van het gevraagde document. U kent nu de procedure. Op 26 februari is de oplevering. Het document gaat dan naar de regering voor goedkeuring. Het parlement moet dezelfde dag nog in het bezit ervan worden gesteld. Dat zal gelijktijdig gebeuren.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, ik heb daarstraks aanvullende vragen gesteld, maar ik heb er geen antwoord op gekregen.

De heer Jan Penris : U kunt volgens het Reglement het woord niet meer nemen. Uw vragen zijn misschien goede stof voor een nieuwe vraag om uitleg. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mijnheer Decaluwe, als u niet tevreden bent over de werkwijze, dan moet u in het overleg van de commissievoorzitters een aanpassing van het Reglement vragen. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Ik pik dit soort insinuaties niet. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mevrouw Dominique Guns : Mijnheer Decaluwe, we zijn het er allemaal over eens dat de heer Penris

als voorzitter neutraal optreedt. Uw opmerkingen kunnen niet door de beugel. *(Opmerkingen)*

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de oprichting van een rollend fonds voor de huisvesting in Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de oprichting van een rollend fonds voor de huisvesting in Limburg.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik veronderstel dat deze vraag niet nieuw is voor u. Dit onderwerp is de voorbije weken in Limburg immers uitgebreid in de actualiteit geweest.

Ik heb mijn eigen vraag om uitleg van mei 2002 over de mogelijkheden om de middelen van de Limburgse reconversie maatschappij (LRM) aan te wenden en om een rollend fonds op te richten, nog eens herlezen. U hebt me toen geantwoord dat 25 miljoen euro in de sociale woningbouw in Limburg zou worden geïnvesteerd. Dit geld zou van het Limburgfonds, van de LRM en van het huisvestingsbudget van de Vlaamse Gemeenschap afkomstig zijn. U hebt toen eveneens gezegd dat u de mogelijkheden zou nagaan om een rollend fonds op te richten of om de SHM's renteloze leningen toe te kennen. Deze renteloze leningen, die indertijd in het kader van het Wittedonderdagakkoord ter beschikking zijn gesteld en die ondertussen door de bouwmaatschappijen zijn terugbetaald, vormden destijds overigens de directe aanleiding tot mijn vraag om uitleg.

Een drietal weken geleden heeft de confederatie Bouw zich bij de idee van een rollend fonds voor de sociale woningbouw aangesloten. De LRM, de provincie Limburg, de Vlaamse overheid en de privé zouden in dit verband kunnen samenwerken. Tegelijkertijd heeft de heer Lavigne, de gedeputeerde bevoegd voor Huisvesting en een partijgenoot van de minister, allerlei ideeën in verband

Heeren

met het huisvestingsbeleid gelanceerd. Ik kan me voorstellen dat heel wat aanwezigen denken dat het hier een louter Limburgs dossier betreft. De provincie Limburg heeft ongeveer 1 miljard frank ontvangen. De bevoegde gedeputeerde beschikt over 200 miljoen frank om een huisvestingsbeleid te voeren. Hij heeft hieromtrent al uitgebreid gecommuniceerd. Bovendien vindt hij zich steeds op over het Vlaams huisvestingsbeleid.

Mijnheer de minister, welke initiatieven hebt u sedert mei 2002 zelf genomen om een rollend fonds te creëren? Wat is het resultaat van deze initiatieven? Stoot u hierbij op praktische of reglementaire bezwaren? Over welke bezwaren gaat het dan precies? In welke mate hebt u de voorbije weken overleg met de bevoegde gedeputeerde gepleegd om de genomen initiatieven op elkaar af te stemmen?

De heer Lavigne heeft het tevens over mogelijke PPS-formules en over de realisatie van sociale koopwoningen gehad. Hierbij legt hij steeds het verband met het Vlaams niveau. Volgens hem moet de PPS-formule aan sociale koopwoningen worden gekoppeld. Mijnheer de minister, gaat het hier om dezelfde PPS-structuur als de structuur die u momenteel zelf voor sociale huurwoningen aan het uitbouwen bent? Is het voorstel van de heer Lavigne complementair of tegengesteld aan de Vlaamse voorstellen?

Komt er nog een rollend fonds? Zo ja, wat zouden de modaliteiten van dit fonds zijn? Op welke termijn zou dit fonds worden opgestart? Welke inbreng zou van de verschillende beleidsniveaus worden verwacht?

De voorzitter : Minister Gabriëls heeft het woord.

Minister Jaak Gabriëls : Mijnheer de voorzitter, ik zal de concrete vragen van mevrouw Heeren in chronologische volgorde beantwoorden.

Wat de eerste vraag betreft, zou ik erop willen wijzen dat het Limburgfonds is opgeheven en dat de voormalige reconversiemiddelen van het Limburgfonds en alle hieraan verbonden rechten en plichten aan de provincie Limburg zijn overgedragen. De overheveling is geregeld door een decreet dat het Vlaams Parlement op 13 maart 2002 heeft aan-

genomen en dat de Vlaamse regering op 22 maart 2002 heeft bekrachtigd.

In de loop van mei 2002 hebben de bouwsector, de provinciale en de Vlaamse overheid de idee opgevat om de krachten te bundelen in een rollend fonds voor de sociale huisvesting in Limburg. Na verschillende contacten met de bevoegde gedeputeerden is dit denkspoor ten tijde van de opmaak van de begroting voor 2003 evenwel verlaten. Wat de aanwending van de niet-rendementsgebonden middelen van de LRM betreft, heeft de Vlaamse regering bovendien besloten heel andere klemtonen te leggen. Deze beslissing is iedereen allicht bekend.

Wat de tweede vraag betreft, wil ik erop wijzen dat het verlaten van het denkspoor van het rollend fonds niet betekent dat er geen verder overleg plaatsvindt. We werken momenteel aan een manier om middelen uit het Limburgfonds in een PPS-structuur aan te wenden. Gisteren hebben de heer Lavigne en een aantal van mijn kabinetmedewerkers hierover nog een constructief gesprek gevoerd.

Wat de derde vraag betreft, wil ik hier benadrukken dat de voorgestelde PPS-structuur perfect past in de PPS-structuur die Ernst & Young momenteel uitwerkt.

Wat de vierde en de vijfde vraag betreft, wil ik enkel zeggen dat ik te gepasten tijde vanzelfsprekend de nodige informatie zal verstrekken. Ik wil eerst rapport uitbrengen bij de Vlaamse regering.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Als ik het goed begrijp, komt er geen rollend fonds voor de sociale huisvesting. Dit denkspoor is blijkbaar verlaten. De heer Lavigne beweert evenwel dat hij die middelen in een PPS-formule voor sociale koopwoningen wil investeren. Het is me niet duidelijk op welke manier hij dit wil doen. De door de minister voorgestelde PPS-formule, gebaseerd op het programma-decreet, gaat evenwel enkel om sociale huurwoningen. Gaat het hier om verschillende formules of is er een zekere complementariteit?

Minister Jaak Gabriëls : Ik heb daarnet, in mijn antwoord op een aanvullende vraag van mevrouw Guns, al gezegd dat de huur-naar-koop hierin kan worden opgenomen. De formules sluiten geen van beide mogelijkheden uit.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik vraag me af op welke manier dit dan zou moeten gebeuren. Betekent huur-naar-koop dat koopmaatschappijen ook in de PPS-formule kunnen instappen ?

Minister Jaak Gabriels : Als minister heb ik het recht om met de betrokken gedeputeerde overleg te plegen. Het Limburgs provinciebestuur zal een algemeen voorstel doen. Dit voorstel zal vervolgens worden uitgewerkt. Ik heb het recht om hiervoor de nodige tijd uit te trekken !

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, u moet zich zo niet opwinden. Ik vraag gewoon wat uitleg.

Minister Jaak Gabriels : We bevinden ons momenteel in een tussenfase. De onderhandelingen lopen nog steeds.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik heb u enkel gevraagd wat de mogelijkheid huur-naar-koop eigenlijk inhoudt. U hoeft zich niet zo op te winden.

Minister Jaak Gabriels : Zoals ik daarnet al heb gezegd, gaat dit PPS-besluit niet enkel over huurwoningen. De PPS-formule zal ook voor koopwoningen worden opengesteld. Het provinciebestuur moet een globaal voorstel doen.

We mogen niet uit het oog verliezen dat het hier een overgedragen bevoegdheid betreft. Deze enveloppe is van het Vlaams niveau naar het provinciebestuur overgeheveld. De deputatie is verantwoordelijk voor het vastleggen van de bedragen.

Mijns inziens is het een goede zaak dat het provinciebestuur overleg blijft plegen met het Vlaams niveau. Het provinciebestuur is immers helemaal niet verplicht om overleg te plegen. Op het vlak van de huisvesting wil het provinciebestuur een nieuwe richting inslaan. Aangezien het volledig bedrag aan de bestendige deputatie van de provincie Limburg is overgedragen, draagt deze bestendige deputatie ook alle verantwoordelijkheid.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik wil gewoon duidelijkheid. Aangezien het verband met het Vlaams niveau in de kranten en op televisie uitgebreid is gelegd, durf ik hier een vraag over dit onderwerp te stellen. Ik blijf overigens bij mijn vraag. Zal de PPS ook voor de sociale koopsector worden opengesteld ?

Minister Jaak Gabriels : Dat heb ik daarnet al gezegd. (*Opmerkingen van mevrouw Veerle Heeren*)

Aangezien de bestendige deputatie van de provincie Limburg bevoegd is voor deze middelen, moeten vragen over het Limburgfonds voortaan in de Limburgse provincieraad worden gesteld.

Mevrouw Veerle Heeren : Dat klopt, maar als een gedeputeerde in de media constant het verband met het Vlaams niveau legt, heb ik het recht om hierover in het Vlaams Parlement vragen te stellen.

Minister Jaak Gabriels : Ik vind het een goede zaak dat het Limburgs provinciebestuur de nieuwe evoluties in de sociale huisvesting op het Vlaams niveau opvolgt. (*Opmerkingen van mevrouw Veerle Heeren*)

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de verdere erkenning van een aantal sociale verhuurkantoren en de samenwerkings- en overlegstructuur van de erkende sociale verhuurkantoren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de verdere erkenning van een aantal sociale verhuurkantoren en de samenwerkings- en overlegstructuur van de erkende sociale verhuurkantoren.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, ik zou een rustige en informatieve vraag over de sociale verhuurkantoren (SVK's) willen stellen.

Op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 21 oktober 1997 hebben een aantal sociale verhuurkantoren voor het einde van juni 2002 een aanvraag tot verlenging van hun erkenning ingediend. De oorspronkelijke erkenning voor een periode van 5 jaar van deze SVK's liep immers ten einde op 31 december 2002. Het gaat hier specifiek om het Woonfonds Gent, het SVK-platform West-Limburg, het SVK Menen, het SVK Brugge, het SVK De Poort Kortrijk, de Huurdersunie Borgerhout en het SVK Spit Leuven.

De Martelaer

In het kader van hun aanvraag tot verlenging hebben deze SVK's lijvige dossiers opgesteld. De SVK's moesten niet zomaar een formuliertje invullen. Ze moesten lijvige documenten invullen en allerlei vragen beantwoorden.

Artikel 9, paragraaf 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 oktober 1997 stelt dat de afdeling Woonbeleid uiterlijk 2 maanden na de indiening van een volledig bevonden subsidieaanvraag een gemotiveerd advies aan de minister moet overmaken en dat de minister, zodra hij dit advies heeft ontvangen, binnen de maand een beslissing moet nemen.

Op basis van een ander besluit van de Vlaamse regering, daterend van 18 november 1997, heeft de samenwerkings- en overlegstructuur van de erkende SVK's, het VOB, een aanvraag tot verlenging van zijn erkenning ingediend.

Noch de zeven betrokken SVK's, noch het VOB hebben tot op heden een beslissing van de minister over deze verlengingsaanvraag ontvangen. Het ontbreken van deze verlenging creëert heel wat rechtsonzekerheid voor het personeel en voor de werking van de SVK's en het VOB.

Mijnheer de minister, wat de mogelijke uitbreiding van de werking van de SVK's betreft, hebt u tijdens de begrotingsbesprekingen verklaard dat u de regelgeving wilde vereenvoudigen en verduidelijken. U hebt toen een ontwerp van decreet aangekondigd om het besluit van de Vlaamse regering van 21 oktober 1997 enigszins te wijzigen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de erkenning van de SVK's en van het VOB ? Wanneer zult u een beslissing nemen ? Of hebt u ondertussen al een beslissing genomen ? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 21 oktober 1997 ? Welke timing wenst u in dit verband te hanteren ? Bent u van plan om hierover overleg met de betrokken actoren te plegen ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, ik zal deze concrete, duidelijke vragen op een even concrete en duidelijke wijze trachten te beantwoorden.

Allereerst mogen we het onderscheid tussen erkenning en subsidiëring niet uit het oog verliezen. De hier vermelde SVK's zijn erkend. Aangezien deze erkenning voor onbepaalde duur van kracht is, hoeft ze helemaal niet te worden verlengd.

Met uitzondering van het SVK Brugge, dat momenteel wordt geherstructureerd, heb ik voor alle hier aangehaalde SVK's een gunstige beslissing genomen. De afdeling Woonbeleid heeft me de nodige adviezen overgemaakt. Op basis van deze adviezen heb ik de nodige besluiten genomen. Deze besluiten zijn ondertussen ondertekend. Het gaat hier specifiek om het Woonfonds Gent, het SVK-platform West-Limburg, het SVK Menen, het SVK De Poort Brugge, de Huurdersunie Borgerhout en het SVK Spit Leuven. De aanvraag tot verlenging van de erkenning en de subsidiëring van het VOB heb ik eveneens gunstig geëvalueerd.

Het SVK Brugge onderhandelt momenteel met het OCMW Brugge over de mogelijke omvorming van het SVK tot een onder hoofdstuk 12 ressorterende OCMW-vereniging. De huidige werking van de VZW SVK Brugge zou in deze OCMW-vereniging worden geïntegreerd. Deze besprekingen zijn momenteel nog aan de gang. De hieraan verbonden onzekerheden bemoeilijken het evalueren van dit SVK. Op 21 februari zullen mijn administratie en het SVK Brugge hierover overleg plegen.

Mevrouw De Martelaer heeft me daarnet ook gevraagd hoe het nu precies zit met de wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 21 oktober 1997.

Het dossier over de herziening van het subsidiebesluit voor de sociale verhuurkantoren werd in het voorjaar van 2002 door mijn medewerkers en administratie, in overleg met het Vlaams Overleg Bewonersbelangen, voorbereid. Dat gebeurde met het oog op de begrotingsopmaak 2003. Eerst werden de bestaande voorstellen bestudeerd en geëvalueerd. Er werden enige krachtlijnen gedistilleerd, en er werd een nieuwe insteek aan het VOB gevraagd. Bij de begrotingsopmaak 2003 kon geen budgettaire ruimte gecreëerd worden om nog in 2003 een herziening van het besluit door te voeren. Er werd dus een tweede terugkoppeling naar de sector georganiseerd om het besluit verder uit te werken.

De huidige planning gaat ervan uit dat het ontwerpbesluit met medewerking van het Vlaams Overleg Bewonersbelangen, tegen het voorjaar tot stand komt, zodat het als verantwoording kan dienen voor het bekomen van de extra kredieten die voor de herziening van het besluit in de begrotings-

Gabriels

opmaak 2004 nodig zijn. Afhankelijk van de budgetten kan een concrete timing worden uitgewerkt en kan het besluit in de loop van 2004 van kracht worden.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de minister, ik dank u voor het positieve antwoord. Ik heb gehoord dat u het debat over de herziening van het besluit met een jaar zou uitstellen.

Minister Jaak Gabriels : Er zijn op dit ogenblik geen kredieten voorhanden. Ik wil dit punt zeker bij een volgende begrotingsbespreking op tafel leggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.55 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.07 uur.*

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het invoeren van een zogenaamde overlasttaks door verschillende steden en gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het invoeren van een zogenaamde overlasttaks door verschillende steden en gemeenten.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben als jurist erg begaan met het probleem van de rechtszekerheid. Dat probleem kwam hoog op de maatschappelijke en electorale agenda terecht.

Men spreekt steeds meer van overlast. Hoewel niemand precies weet welke vlag de lading dekt, hebben bepaalde steden en gemeenten het plan opgevat om een overlasttaks in te voeren. De stad Mechelen aanzag het als een overlast voor rotjochies.

De stad Lokeren sprak van een overlasttaks voor personen die werden opgepakt door de politie, zelfs als het dossier naderhand door het parket werd geseponeerd. In Antwerpen ging men nog vager te werk en omschreef men de term overlast als een soort plaag die mensen echt irriteert, maar waartegen de politie niet alleen kan optreden.

De rechtszekerheid van de burgers komt daardoor erg in de verdrukking en in de verschillende parlementen is de reactie op gang gekomen. Ikzelf en nog andere mensen hebben op 30 april 2002 een interpellatieverzoek ingediend over het instellen van een zogenaamde overlasttaks door steden en gemeenten. De interpellatie werd in de commissie uitvoerig behandeld op 14 mei 2002. De essentie van het antwoord van minister Van Grembergen kwam op het volgende neer : als men een fiscale boete aan overlast wil koppelen, moet de overlast worden omschreven, bepaald en vastgelegd. Het moet bovendien om een nominatieve lijst gaan.

De minister besloot dat hij de federale minister van Justitie zou aanschrijven om hem de gestelde problematiek mee te delen. Hij diende echter, onder druk van sommige burgemeesters die vreesden hun gezicht te verliezen, een stuk bakzeil te halen. Minister Van Grembergen deelde de media mee dat hij een eenvormig reglement zou uitwerken ter invoering van een overlasttaks, die zou beperkt worden tot een taks op het transport met politievoertuigen wegens overlast. De minister had beter, zoals hij trouwens had aangekondigd, eerst een juridisch advies gevraagd, vervolgens een eenvormige fiscale reglementering nagestreefd, om dan uiteindelijk met kennis van zaken en indien nodig, een reglementering voor het hele gewest uit te werken.

Een bijkomende vraag om uitleg werd in de commissie van 11 juni 2002 behandeld. In zijn antwoord stelde de minister dat het begrip overlast nog niet in de regelgeving was opgenomen en dat hij het federale niveau om een definitie van het begrip had gevraagd. In de bestaande regelgeving ging het enkel om bestuurlijke of gerechtelijke aanhoudingen. De minister stelde dat hij geen retributie, maar een belasting voor ogen had, dit naar analogie met het verplicht wegtakelen van voertuigen. Dat punt wordt trouwens door heel wat rechtsleer betwist. Wat gebeurt er immers, als achteraf blijkt dat men onnodig of verkeerdelijk door een politievoertuig is meegenomen ? Bij het wegtakelen moet niemand dan betalen. De rechtbank oordeelt desgevallend of er moet worden betaald.

Bogaert

Nu worden wij voor de derde maal geconfronteerd met de invoering van wat men ten onrechte overlasttaks is gaan noemen. De stad Gent wil iedereen, die om gerechtelijke of administratieve redenen met een politiewagen wordt vervoerd, maar liefst 100 euro doen betalen. Het is voor de betrokkenen dan ook veel goedkoper om een taxi te nemen. Vooreerst dekt de vlag hoegenaamd de lading niet. Immers, het vervoeren van personen met een politiewagen om welke reden ook, kan zeker niet als overlast worden omschreven. Daarnaast is het een algemene regel van billijkheid dat iedere overheidsmaatregel in verhouding tot de dienstverlening staat. In dit geval is dat flagrant overschreden. De prijs van 100 euro voor een ritje met de politiecombi is dan ook fel overdreven en doorstaat geen billijkheidstoets.

De voorgestelde maatregel voldoet evenmin aan de motiveringsplicht. De extra belasting dient blijkbaar uitsluitend om de financiële toestand van de stadskas aan te zuiveren. Zoals de zaken er nu voorstaan, worden wij in Vlaanderen binnenkort met een overlastkakofonie geconfronteerd. Er bestaat blijkbaar een ongeschreven regel dat men in Vlaanderen een reglementering voor overlast wil uitwerken. Noch op het federale, noch op het justitiële of gemeenschappelijke niveau is echter overeenstemming bereikt. Men tracht steeds weer pogingen te ondernemen om een maatregel in te voeren die bij de bewoners zou overkomen alsof men daadwerkelijk iets aan de overlast doet. In de realiteit is dat niet zo. Het is immers niet omwille van het loutere feit dat men met een politiewagen wordt vervoerd, dat dit het onweerlegbare bewijs inhoudt dat de vrijheidsberoving is gewettigd. Dat laatste kan per definitie slechts later blijken. Pas na afronding van het onderzoek, heeft de overheid een gerechtelijke titel om in der minne betaling te vragen. Gaat de betrokkene hier niet op in, dan is het uiteindelijk aan de rechtbank om hierover te oordelen.

Wij willen in feite via de lokale besturen justitiële wetgeving invoeren. Dat is gevaarlijk. In de stad Gent gaat het om een forfaitair bedrag van 100 euro voor om het even welke rit met een politievoertuig. Het is een soort taks. In het zog van de verkiezingen zullen heel wat burgemeesters zich geroepen voelen om een overlasttaks in te voeren. De Vlaamse regering zou hier best nuchter op reageren zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Ik had graag van de minister de nodige uitleg gekregen.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Bogaert. De burgemeesters geven graag blijk van een stevige aanpak. Maar meestal blijft het daarbij, want in de praktijk levert het niets op. Het beperkt zich dikwijls tot een optreden van de politie met de combi, terwijl de reële overlast blijft. Dat is dikwijls moeilijk te definiëren. Geluidsoverlast bij fuiven en in dancings, en honddenpoep worden daarmee niet aangepakt. Er wordt geen instrument aangeboden en ook de wet op de administratieve sancties biedt geen soelaas, want hij vertoont grote leemten. Het is dus louter show. Mijnheer de minister, u zou aan de gemeenten een duidelijk wettelijk kader moeten aanbieden. Het beter bestuurlijk beleid was toch uw hoofdmotto ? Ik vraag dan ook dat men een goed kader zou creëren voor alle bestuursniveaus.

De heer Dirk Holemans : Ik heb in het verleden reeds mijn bezwaren geuit tegen dergelijke overlasttaks. Ik had een vraag ingediend, maar ze kwam niet in aanmerking omdat er reeds een interpellatie was ingediend. Ik heb de wettelijke definities even opgezocht. Het gaat in feite om een retributie en niet om een belasting. Een belasting is een heffing door de staat, provincies of gemeenten geheven op grond van een gezag op de geldmiddelen van mensen die op hun grondgebied leven. Die middelen worden gebruikt voor diensten van openbaar nut.

Een retributie is een vergoeding voor een bepaalde dienst die werd geleverd ten voordele van de gebruikers van de dienst. Het vervoer, bijvoorbeeld, moet alleen worden betaald door de mensen die van het vervoer gebruik maken. Het gaat hier eigenlijk om een retributie en niet om een belasting. Een belasting is een algemene heffing over de hele bevolking voor algemene diensten.

Het besluit voldoet evenmin aan de motiveringsplicht. De minister heeft op 14 mei gezegd dat kosten in verband met veiligheid en openbare orde traditioneel door de algemeenheid van de ontvangers worden gedekt. In de motivatie voor deze inkomsten verwijst men naar het financieren van de politiediensten van de stad Gent. Er wordt duidelijk verwezen naar het dekken van middelen van de politie. De minister heeft gezegd dat die traditioneel worden gedekt door de algemene ontvangers.

We kunnen het gemeenteraadsbesluit bezwaarlijk onderschrijven omdat er sprake is van een verzwa-

Holemans

ring. Mensen oppakken is geen extra taak, het is van oudsher een politiedienst.

In Gent hebben de meeste betogingen plaats voor het stadhuis. Het politiekantoor is 100 meter verderop. Als de stad Gent zes ordeverstoorers oppakt en hen vervoert van het stadhuis naar het politiekantoor, dan verdient de stad op 5 minuten 600 euro. Dat is niet billijk in verhouding tot de geleverde dienst.

De Liga voor Mensenrechten heeft in het verleden verwezen naar artikel 6 van het EVRM. Dat stelt dat niemand mag worden gestraft vooraleer de schuld is aangetoond. Het is dus merkwaardig dat men kan worden aangehouden, en dat nadien moet worden vastgesteld of die aanhouding terecht is, maar dat die 100 euro toch moet worden betaald. Er kan wel bezwaar worden ingediend bij het college van burgemeester en schepenen. Het bezwaar komt dus terecht bij de partij die de belasting heeft ingevoerd. Die moet dan oordelen of men al dan niet blijft aangehouden. Ik heb daar problemen mee.

Mijnheer de minister, wie zal opdraaien voor de kosten die de stadskas moeten spijzen? We hebben hier te maken met een Mattheuseffect: het zijn meestal niet de rijkste mensen die worden aangehouden, het zijn de armen die weer eens 100 euro zullen moeten betalen.

Mijnheer de minister, er zijn voldoende redenen om ernstige vragen te stellen bij dit gemeenteraadsbesluit over de invoering van de overlasttaks. Ik ontken niet dat er overlastproblemen zijn in steden en gemeenten, integendeel. Die moeten worden aangepakt binnen de structuur van onze democratie die bestaat uit de scheiding der machten. Als blijkt dat de federale wetgeving faalt, dan moet dat niet gebeuren via initiatieven uit hoofde van de uitvoerende macht op stedelijk niveau.

De voorzitter: Het is reeds de derde keer dat we over deze problemen praten in de commissie. De interpellaties kunnen nu doorgaan omdat de stad Gent het overlastprobleem belangrijk genoeg vond om wetgevend op te treden. Politiek brengt dat geen nieuwe zoden aan de dijk. De stellingen werden de vorige keer al ingenomen. Ik noteer echter dat CD&V zich nu meer uitgesproken links van het centrum opstelt.

De vorige keer was de tweedeling in de commissie en in het parlement nogal duidelijk. De rechter-

kant opteerde voor de gemeentelijke autonomie in deze zaak en oordeelde dat het probleem belangrijk genoeg was. Er zijn inderdaad een aantal juridische argumenten om de nodige omzichtigheid en voorzichtigheid aan de dag te leggen. Die argumenten zijn hier vandaag opnieuw naar voren gebracht. Er worden ook politieke stellingen ingenomen.

De linkerzijde is duidelijk niet opgezet met lokale veiligheidsinitiatieven. Dit is daar nochtans een goed voorbeeld van. De gemeentelijke autonomie laat toe dat gemeenteraden democratisch beslissingen nemen, rekening houdend met de instrumenten waarover ze beschikken, om te doen waarvoor ze bevoegd zijn, namelijk het handhaven van de openbare orde op haar domein. In deze zaak is dat het instrument van de gemeentelijke fiscaliteit.

De initiatieven van Mechelen, Lokeren, Gent en binnenkort wellicht ook Antwerpen, zijn niet zodom als ze op het eerste zicht lijken. Er zijn juridische bezwaren, maar die moeten hun beslag krijgen op het niveau waar ze thuishoren, in de hoven en rechtbanken. We moeten de scheiding der machten respecteren. Het parlement moet zich niet als een keizer-koster uitspreken over initiatieven die door een lokaal democratisch gedragen beleidsniveau worden genomen.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen: Mijnheer de voorzitter, collega's, in een brief van 2 juli 2002 heb ik de federale minister van Justitie attent gemaakt op de zogenaamde overlastproblematiek. Ik doelde daarmee op de lichtere vormen van verstoring van de openbare rust, die in toenemende mate als hinderlijk worden ervaren, maar waartegen de gemeentelijke overheden naar hun gevoel niet voldoende effectief kunnen optreden binnen het geboden wettelijk kader. Ik wees hem erop dat dit voor een deel te wijten is aan het ondoelmatig of niet optreden van het parket, zodat de gepaste sancties die kunnen aansporen tot aanvaardbaar gedrag, uitblijven.

Ik herinnerde eraan dat de wet van 13 mei 1999 betreffende de invoering van gemeentelijke administratieve sancties in dit verband evenmin werkbaar is gebleken, omdat het begrip overlast onvoldoende werd gedefinieerd en omdat gemeentelijke administratieve sancties slechts mogelijk zijn voor zover de wet, het decreet of de verordening niet reeds in een sanctie heeft voorzien.

Van Grembergen

Ik besloot mijn brief dan ook met het verzoek om de nodige aandacht te geven aan deze problemen en om eventueel nieuwe wetgevende initiatieven of andere gepaste maatregelen te nemen. Er moet ook worden onderzocht of de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties niet meer doelmatig kan worden geconcipieerd, en of het begrip overlast niet duidelijker kan worden bepaald. Ik heb tot nu geen antwoord gekregen op die brief. Er zou wel een wetsontwerp in de maak zijn om de wet van 13 mei 1999 te wijzigen.

Het begrip overlast is tot hiertoe niet wettelijk bepaald. Daardoor ontstaat het gevaar dat iedereen het op een verschillende, en dus willekeurige manier invult, zodat de rechtszekerheid in het gedrang komt. Bij gebrek aan een duidelijke omschrijving is het begrip overlast niet toelaatbaar als grondslag voor een gemeentebelasting, waar betwistingen over de toepasbaarheid in concrete gevallen zoveel mogelijk moeten worden uitgesloten.

Het begrip overlast komt dan ook niet voor als belastinggrondslag in de verordeningen van de gemeenten Mechelen en Lokeren, die op dit ogenblik uitvoerbaar zijn. De begrippen administratieve en gerechtelijke aanhouding zijn daarentegen wel gedefinieerd en aan strikte voorwaarden gebonden. Correcte naleving van deze voorwaarden zou per geval uitsluitel moeten geven over de toepasbaarheid. Deze begrippen kunnen, in tegenstelling tot het begrip overlast, wel worden gehanteerd in een verordening tot vestiging van een gemeentebelasting.

Een belasting is in dit geval beter gepast dan een retributie. Een retributie is een billijke vergoeding voor een dienst of prestatie geleverd door de overheid, op verzoek van een particulier en in zijn belang. Het vervoer met een politievoertuig gebeurt in het algemeen belang, wat op het moment van het vervoer meestal niet het eigen belang is van de betrokkene, en zeker niet zijn verzoek. Ik hanteer dezelfde basisredenering als de heer Holemans, maar onze appreciaties staan diametraal tegenover elkaar.

In het geval van een belasting is een duidelijke bescherming van de belastingplichtigen bepaald in de wet van 24 december 1996, aangevuld en gewijzigd door de wet van 15 maart 1999 inzake de beslechting van fiscale geschillen.

Ik heb vernomen dat de stad Gent een verordening heeft aangenomen tijdens de zitting van 28 januari

2003. Gemeenteraadsbesluiten over belastingen en retributies moeten integraal worden toegestuurd aan de gouverneur, met het oog op het uitoefenen van het administratief toezicht. De procedure loopt nog, binnen de in het toezichtdecreet bepaalde termijn, zodat ik daarover vandaag geen uitsluitel wens te geven.

In vergelijkbare raadsbesluiten van Mechelen en Lokeren zijn lagere tarieven van respectievelijk 49 en 58 euro per rit vastgesteld. Een tarief van 100 euro lijkt me de grens van het aanvaardbare te zijn. Ik wil erop wijzen dat de gemeenten principieel autonoom zijn in het vaststellen van de aanslagvoeten van belastingen, maar vanzelfsprekend het redelijkheidsbeginsel moeten toepassen. Een te hoog tarief kan ertoe leiden dat de tarifiering niet meer wordt geïnterpreteerd als een belasting, louter wegens het vervoer zelf met een politievoertuig, maar het karakter krijgt van een strafmaatregel voor het gedrag dat aanleiding gaf tot het vervoer met het politievoertuig.

Een gemeentebelasting kan niet dienen ter vervanging van een straf. Dat stemt niet overeen met onze rechtsordening waar straffen worden uitgesproken door de rechterlijke macht. Bovendien moet overeenkomstig het strafwetboek op voorhand worden bepaald welke straf wordt opgelegd voor welk misdrijf.

Anderzijds moet het tarief van deze belasting niet worden vergeleken met het tarief van een taxi-dienst. Een politievoertuig is bemand met meer dan één agent. Bovendien is de politietaak bij het vervoer van dronken of aangehouden personen niet afgelopen met het vervoer zelf. Daar zijn veiligheidsmaatregelen aan voorafgegaan, en er hoort ook een administratieve afwikkeling bij.

Zoals ik reeds stelde, bestaat een gemeentelijke overlastbelasting niet in Vlaamse gemeenten. Ik heb met de gouverneurs goede afspraken gemaakt om bij de uitoefening van het administratief toezicht te waken over de toepassing van de vastgestelde beleidslijnen. In voorkomend geval zullen gemeentebelastingen geschorst of vernietigd worden.

Naar aanleiding van het initiatief van vorig jaar van de stad Mechelen heb ik aan de vijf Vlaamse provinciegouverneurs reeds een eenduidige richtlijn gegeven in mijn brief van 7 juni 2002. De tekst van die brief luidde als volgt : 'De gouverneur van de provincie Antwerpen heeft mijn advies gevraagd over het raadsbesluit van Mechelen van 24 april 2002 tot de heffing van een gemeentebelas-

Van Grembergen

ting op het vervoer van personen die overlast veroorzaken. Het begrip 'overlast', zoals gedefinieerd in artikel 2 van het besluit, is onvoldoende afgelijnd, wat kan leiden tot betwisting inzake de belastbare materie en willekeur inzake de toepassing van de belasting. Een dergelijke belasting is dan ook onaanvaardbaar. De heffing van belastingen op het vervoer van personen die gerechtelijk of bestuurlijk aangehouden worden, acht ik wel mogelijk.' Daarna volgt de redenering die ik in het begin van mijn uiteenzetting heb weergegeven.

Ik volg dit dossier en zal ook de gouverneurs op de hoogte brengen van het standpunt dat ik over deze materie blijf innemen. Dit is een vrij sec antwoord, zonder suggestieve benadering, maar op deze wijze weten de gemeentelijke verantwoordelijken duidelijk wat kan en wat niet kan, wat tot hun autonomie behoort en wat niet, wat redelijk is op het punt van belasting of geen belasting, en wat het verschil is tussen een straf en een andere sanctie.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, u bent in uw betoog duidelijk van toon veranderd. Het is totaal zinloos in de commissie over dit onderwerp te spreken in termen van links en rechts, niet alleen omdat die begrippen enigszins achterhaald zijn, maar vooral omdat het hier gaat om rechtszekerheid. In elk systeem, van het uiterste communisme, over een democratie, tot een uiterst rechtste dictatuur, is rechtszekerheid het grondbeginsel. Daar gaat het om.

We leven bovendien niet meer in de middeleeuwen. Toen werd aan elke poort van een stad een andere accijns geheven. Een burger van een stad of gemeente weet nu waaraan zich te houden. Dat die burger echter in elke stad of gemeente waar hij komt, andere reglementen tegenkomt, dient de rechtszekerheid hoegenaamd niet. Dat geldt ook voor deze overlastbelasting.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat u toegeeft dat het begrip overlast geen juridisch begrip is, en dat de federale overheid tot nu toe nog niet geantwoord heeft op uw pertinente vragen naar een federale wetgeving. Voor zover ik dat kan als parlementslid, zou ik u een raad willen geven. Bij navraag is gebleken dat de Vlaamse regering 10 miljoen euro per jaar uitgeeft aan alle mogelijke studies op alle mogelijke terreinen. Het zou geen overbodige luxe zijn rechtsprofessoren om advies te vragen over de inhoud van het begrip overlast.

Dit kan uit de algemene middelen worden gefinancierd. Het zou ons toelaten uit te maken of er een wetgeving uit kan voortvloeien. We blijven hier immers vissen in troebel water.

Als radicaal democraat ben ik een groot voorstander van de gemeentelijke autonomie. Hoe dichter de bevoegdheden en de macht bij de gewone mensen zitten, hoe beter. Dat mag echter geen doekje voor het bloeden worden om, zoals de heer Van der Poorten zei, een show op te voeren en à la tête du client in te spelen op een bepaalde sfeer in de samenleving.

Of wat ze in Gent hebben gedaan, terecht of onterecht was, laat ik over aan de gouverneur die er zijn advies over zal geven. Het heeft echter hoegenaamd niets met overlast te maken. Het heeft alleen te maken met het feit dat de politie iemand met een voertuig van de overheid moet vervoeren, waarbij pas achteraf zal blijken of dat terecht was of niet. Dat is geen kwestie van overlast. Het is een dienstverlening die vroeger gratis was, en nu betaald moet worden.

En of het dan 48 euro is, 57, 98 of 100, is alleen maar een kwestie van hoe hoog ze de lat willen leggen. Het heeft niets met overlast te maken. Mij gaat het om het principe. Denkt u maar niet dat de goegemeente gelooft dat dit iets zal veranderen aan de overlast, die inderdaad dringend moet worden aangepakt.

Mijnheer de minister, het is een heel gevaarlijke stelling dat aan de begrippen die in de wet zijn terug te vinden, wetgeving kan worden verbonden. Overlast staat niet in de wet, maar toevallig staat het begrip administratiefrechtelijke aanhouding er wel in. Daar zou men dus een taks op kunnen plakken. Dat is gevaarlijk. Er zijn duizenden begrippen terug te vinden in de wet, die dan in aanmerking zouden komen voor een gemeentelijke taks. Openbaar water is bijvoorbeeld een begrip dat in de wet staat. Zo kunnen ook alle mogelijke misdrijven door de gemeente worden omschreven als overlast, zonder dat woord te gebruiken, om er dan een taks op te heffen, alleen omdat die begrippen in de wet omschreven zijn.

Het is gevaarlijk in een democratie te stellen dat iets kan, hoofdzakelijk op grond van het feit dat het begrip in de wet staat. Zo zijn er duizenden begrippen in de wet, maar dat mag geen reden zijn om er een belasting of retributie op te heffen. Als parlementslid en als jurist wil ik ervoor waarschuwen dat dit verregaande consequenties kan hebben.

Bogaert

Ik kan me inbeelden dat u in uw functie zoekt naar een juridische afbakening, onder voorbehoud van de beslissing van de gouverneur, zodat wat in het verleden niet kon, omdat het begrip overlast niet goed omschreven was, nu wel mogelijk is. Dan kan er gesproken worden over de hoogte van het bedrag. Ik blijf er echter bij dat een belasting aan iedereen moet worden opgelegd op gelijke wijze onder een bepaalde motivatie.

Het bestaat in geen enkele democratie dat een instantie zelf moet oordelen of iets dat ze gedaan heeft, passend was of niet. Een instantie kan niet voor zichzelf uitmaken of ze moet betalen. Er is altijd een dualiteit waardoor iemand kan oordelen of de burger dan wel de politie gelijk had. Dus ook een belastingsysteem waarin een administratie bij zichzelf te rade moet gaan, heeft verregaande consequenties.

Ik ben blij dat in de commissie nog eens duidelijk is gemaakt hoezeer dit onderwerp leeft. Dat mag niet worden onderschat. Het leeft onder de mensen. Het leeft vooral ook in de media. Kijk maar naar de programma's, de helft ervan heeft te maken met kleine of grote overlast. Het leeft uiteraard bij de politici, en dus ook bij de beslissingsmakers. Daarom moet er ook een logische, nuchtere en apolitieke lijn worden gevolgd, de lijn van wat de rechtszekerheid dient, wat kan in het wettelijk kader en wat goed is voor de burger. Onder die drie voorwaarden kunnen we iets doen, anders begeven we ons op glad ijs.

Ik doe een oproep in de mate van het mogelijke, en zonder altijd naar de federale overheid te verwijzen, om na te gaan wat de Vlaamse regering op decretaal vlak kan doen aan de problematiek waar we nu al maanden en jaren over spreken. We kunnen een juridisch advies vragen, en dan zien wat we doen. Het is mogelijk dat we blijkens het advies helemaal niets kunnen doen, maar dan weten we dat tenminste. Nu weten we het niet.

Nu was het de stad Gent, volgende week kan het bijvoorbeeld de gemeente Londerzeel zijn waar ze een begrip hebben gevonden dat in de wet staat. Ik vraag de Vlaamse regering aan te dringen bij de federale regering op duidelijkheid, de nodige studies te verrichten, en indien mogelijk decretaal werk te doen om deze poespas uit de wereld helpen. Dat vragen de meeste leden, van alle partijen, ongeacht links, rechts of centrum.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, u hoeft de zaken niet altijd zo zwart in te zien. U schuwt blijkbaar geen verdraaiingen. Ik deel de mening van de heer Bogaert dat het om rechtszekerheid gaat. Voor mij is het beter bestuurlijk beleid waarvoor deze regering tekent, van primordiaal belang, en rechtszekerheid is daar een essentieel element van. Ik vraag dan ook dat, als zulke maatregelen van gemeentebesturen worden toegelaten, ze ten minste efficiënt en sluitend zijn.

U hoeft ons niet in een hokje te steken, en te zeggen dat bepaalde rechtse krachten de indruk geven dat ze iets doen, terwijl ze eigenlijk niets doen, of dat de zogenaamd linkse krachten andere doelen nastreven. Voor mij telt alleen de toepasbaarheid en de efficiëntie van het instrument. Dat is iets anders dan show verkopen. Want daarmee wordt een totaal verkeerd verwachtingspatroon gecreëerd, en daar spint juist u garen bij.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt duidelijk gesteld dat het begrip overlast niet toepasbaar is in een belasting, en dat een gemeentelijke belasting een straf niet kan vervangen. Heeft de gouverneur, of hebt u, belast met het toezicht, de nu bestaande reglementen van Lokeren en Mechelen goedgekeurd ?

U hebt vorige keer een belofte gedaan. Ik citeer u : 'Wat het behoorlijk bestuur en mijn ministeriële verantwoordelijkheden betreft, betekent dit dat alle gemeenten binnen hetzelfde kader zullen opereren.' Wilt u dat dan ook eens aan alle gemeenten bekendmaken ?

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, u vond het blijkbaar nodig een onderscheid te maken tussen links en rechts in deze commissievergadering, en te besluiten dat u alleen rechts zit. Het is niet verwonderlijk dat voor u als extreem-rechts politicus al de rest zich links van u bevindt. Dit terzijde.

We zijn allemaal voorstander van lokale autonomie, maar dat blijft een waarde naast andere waarden. Ze is nooit absoluut. U merkte ook op dat de rechtbank de juridische aspecten maar moet regelen. In de eerste plaats houden de gouverneurs via de minister toezicht op de besluiten. Pas in tweede instantie, als die middelen zijn uitgeput, kunnen andere rechtsstappen worden gezet.

Holemans

Mijnheer de minister, ik heb goed naar uw antwoord geluisterd. U hebt gezegd dat u het er niet mee eens bent dat het een retributie is. Daarbij gaf u de definitie dat een retributie een billijke vergoeding is. Ik ben het met u eens dat die 100 euro geen billijke belasting is. Dat is een argument om het inderdaad geen retributie te noemen, want het is alszins niet billijk.

Het lijkt me een vreemde redenering dat dit misschien de grens is van het aanvaardbare, aangezien er twee agenten in de combi zitten, en er nog een administratieve afwikkeling is. Als we dit verder doortrekken, kunnen alle diensten die een rechtsstaat vervult, worden vervangen door belastingen die door individuele personen moeten worden betaald. Zo kunnen we van een gevangenis een verplicht hotel maken, waar de gedetineerden alle kosten moeten betalen. Het is dus een gevaarlijke redenering dat die 100 euro binnen de grens van het aanvaardbare ligt omdat het traject dat een administratieve aanhouding in een politiedienst moet afleggen, weleens 100 euro zou kunnen kosten.

Ten slotte kan ik dit soort besluiten van steden alleen maar duiden tegen de achtergrond van een verrechtsing van het stedelijk beleid. Uiteraard bent u daar als minister niet voor verantwoordelijk. U houdt alleen maar toezicht.

Op basis van de stedelijke autonomie worden in Gent, in het kader van de verschuiving van de SIF-middelen naar het Stedenfonds, een aantal preventie maatregelen geschrapt. Tegelijkertijd worden dergelijke repressieve maatregelen getroffen. Ik kan dit enkel als een verrechtsing van het stedelijk beleid interpreteren.

Het stadsbestuur heeft een maatregel ingevoerd die het mogelijk maakt om ongewenste gasten uit de straten te weren. Aangezien ik aan de betoging voor het stadhuis tegen deze belasting heb deelgenomen, weet ik waarover ik praat. Ik kan me gerust voorstellen dat brave mensen die eens een dagje in Gent komen winkelen liever niet worden geconfronteerd met mensen die er, zonder iemand lastig te vallen, een wel zeer eigenzinnige levensstijl op nahouden.

Mijnheer de minister, ik wacht uw eindoordeel nieuwsgierig af. Als u erbij blijft dat dergelijke maatregelen de grens van het aanvaardbare vormen, meen ik evenwel uw antwoord op deze vragen reeds te kennen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Een aantal van de vorige sprekers hebben naar het showelement in bepaalde stedelijke beslissingen verwezen. Ik ga de aanwezigheid van dit element niet ontkennen. De gemeenteraden beslissen evenwel zelf welke show ze willen opvoeren. Uit de genomen beslissingen blijkt dat bepaalde gemeenteraden dit blijkbaar vrij belangrijk vinden.

Deze beslissingen vallen evenwel onder de autonomie van onze steden en gemeenten. Ik mag me hierover niet uitspreken. Op een ander moment, buiten het kader van mijn ministeriële bevoegdheden, zou ik mijn persoonlijke opvattingen hierover eens kunnen uiten. Als minister van Binnenlandse Aangelegenheden kan ik enkel vaststellen dat die beslissingen formeel in orde zijn, met het algemeen belang stroken en de goede zeden niet kwetsen. Hoewel ze duidelijk aanwezig zijn, doen deze showelementen bij een beoordeling van de getroffen maatregelen niet ter zake.

De diensten van het ministerie van Justitie hebben laten weten dat ze momenteel een wettelijk initiatief voorbereiden. In het kader van dit initiatief zullen de nodige gegevens over het begrip overlast beschikbaar worden gesteld. Dit initiatief moet nog verder worden uitgewerkt.

Alvorens op Vlaams niveau een bijkomende studie te bestellen, zal ik eens informeren hoe het op het federaal niveau zit. Het spreekt vanzelf dat we hetzelfde werk niet opnieuw willen doen. Het is zeker niet de bedoeling om de studies gewoon op te stapelen. Ik zal hierover de nodige inlichtingen inwinnen.

De beslissingen van de Mechelse en van de Lokerse gemeenteraad zijn goedgekeurd. Deze beslissingen vallen onder het algemeen toezicht. Zodra ik hiervan op de hoogte ben gebracht, beschik ik over een bepaalde periode om hierover te reflecteren en om hiertegen eventueel op te treden. Zodra die periode voorbij is, zijn de genomen beslissingen goedgekeurd en kan ik er niet langer tegen optreden.

Wat de rechtszekerheid betreft, wil ik er nogmaals op wijzen dat burgers bezwaar kunnen indienen bij de gemeenteraad die de beslissing heeft genomen. Indien ze het niet eens zijn met de beslissing van de gemeenteraad, beschikken ze nog steeds over de mogelijkheid om naar een burgerlijke rechtbank te stappen. Iedereen beschikt met andere

Van Grembergen

woorden over een procedure die buiten de macht van het college of van de gemeenteraad valt.

Binnen de beperkte bevoegdheden waarover we beschikken, beschikken de gemeenten over de formele mogelijkheid om op basis van gemeenteraadsbesluiten dergelijke handelingen te stellen. Het gebruik van begrippen als overlast of de hieraan verbonden connotaties hebben hier niets mee te maken.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Bogaert en door de heer Penris werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verdere verloop van de onderhandelingen met de federale regering over de verdeling van de 'Elia-gelden'

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de financiële gevolgen voor de gemeenten van de vrijmaking van de energiemarkt

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het verdere verloop van de onderhandelingen met de federale regering over de verdeling van de 'Elia-gelden', en van de heer Matthijs tot minister Van Grembergen, over de financiële gevolgen voor de gemeenten van de vrijmaking van de energiemarkt.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, de financiële situatie van de lokale besturen is het voorbije jaar al meermaals in deze commissie aan bod gekomen. Tal van dossiers hebben een weerslag op de financiële situatie van de gemeenten. De liberalisering van de energiemarkt is een van die dossiers. De politiehervorming is een ander dergelijk dossier. Aangezien de opbrengsten uit de aanvullende personenbelasting dalen, heeft zelfs de federale lastenverlaging gevolgen voor de Vlaamse gemeenten.

Zoals altijd wil ik hieraan toevoegen dat de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de financiering van de gemeenten heeft opgenomen. Het Gemeentefonds is weer geïndexeerd. Bovendien zijn de middelen in dat fonds met 1,2 miljard frank verhoogd. De liberalisering van de energiemarkt zal de inkomsten van de gemeenten evenwel met 12 miljard frank doen dalen. Mijnheer de minister, ik heb u in het verleden al een aantal vragen om uitleg gesteld over de vergoeding die via Elia aan de lokale besturen zou worden overgemaakt.

Op 8 oktober 2002 heeft de premier verklaard dat Elia zal worden gevraagd om de financiële gevolgen van de liberalisering voor de gemeenten te compenseren. Mijnheer de minister, aanvankelijk stond u hier argwanend tegenover. U hebt gearzeld om dit officieel aan de gemeenten door te geven. Pas na een schrijven van de premier hebt u verklaard dat u overtuigd was dat de compensaties er zouden komen. U hebt de gemeenten een omzendbrief gestuurd met de mededeling dat de gemeentebesturen in de begroting 2003 dezelfde opbrengsten van dividenden mochten inschrijven als in de begroting 2002. Het is evenwel nog steeds niet duidelijk hoe die compensaties zullen verlopen of hoeveel ze precies zullen bedragen.

Naar aanleiding van mijn vorige vraag om uitleg hebt u verklaard dat u deze problematiek op het Overlegcomité tussen de federale en de gewest- en gemeenschapsregeringen van 24 januari 2003 opnieuw zou aankaarten.

Ondertussen hebben we staatssecretaris Deleuze in de Kamer van Volksvertegenwoordigers om zijn mening over deze zaak gevraagd. Staatssecretaris Deleuze heeft toen laten blijken dat de federale regering niet van plan is om hier veel spoed achter te zetten. Mijnheer de minister, uiteraard bent u niet verantwoordelijk voor de uitspraken van staatssecretaris Deleuze.

De Smet

Dit is bijzonder verontrustend. We mogen niet vergeten dat de gemeentebesturen de opbrengsten van hun dividenden onverminderd in hun begroting hebben ingeschreven of hun dividenden in hun begroting hebben laten dalen en in hun meerjarenplanning door middel van een eigenlijk fictieve belasting hebben gecompenseerd. Hoewel deze techniek de meerjarenplanning in evenwicht houdt, zitten de lokale besturen, zodra de liberalisering de kruissnelheid heeft bereikt, de facto met een gat van ongeveer 12 miljard frank in hun portefeuille.

Mijnheer de minister, wat zijn de gevolgen van de afspraken die op het Overlegcomité van 24 januari 2003 zijn gemaakt ? Heeft de federale regering laten uitschijnen hoe of wanneer de compensaties zullen worden geregeld ?

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, iedereen weet dat de Vlaamse regering eist dat 70 percent van de aandelen van de distributienetbeheerders binnen 5 jaar in de handen van de steden en de gemeenten moet terechtkomen. Hier zou een kapitaalinjectie van 450 miljoen euro mee gepaard gaan.

Tegelijkertijd stellen we vast dat een overeenkomst tussen de gemeenten aangesloten bij de Antwerpse gemengde intercommunale Imea en Electrabel door de Belgische mededingingsautoriteit op straffe van zware boetes is verworpen. We mogen evenwel niet vergeten dat de gemengde intercommunales die electriciteit verkopen en het net beheren momenteel ongeveer 80 percent van de stroomleveringen aan particuliere stroomverbruikers en aan middelgrote verbruikers, zoals KMO's, in handen hebben.

De heer De Smet heeft daarnet al verwezen naar de oplossing die de premier in het vooruitzicht heeft gesteld. De premier wil het verlies van de dividenden namelijk via de programmawet compenseren. Hoe die oplossing er precies zal uitzien, is momenteel evenwel nog niet duidelijk.

De financiële gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt voor de gemeenten zijn hiermee alszins niet uit de wereld geholpen. Het uitkopen van Electrabel zal veel geld kosten. De gemeenten hebben dergelijke bedragen niet in voorraad. Ze moeten hierin op lange of middellange termijn voorzien.

Hoe zal de Vlaamse regering voorkomen dat de gemeenten op financieel vlak het slachtoffer van de liberalisering van de energie- en, vooral, van de electriciteitsmarkt worden ? De gemeenten dreigen op twee verschillende manieren het slachtoffer te worden. Hoewel ze jaarlijks over minder dividenden zullen beschikken, zijn ze verplicht om Electrabel uit te kopen.

Mijnheer de minister, zijn er al intercommunales die de verkoop van elektriciteit en het beheer van het net hebben gesplitst ? Hoe moet een dergelijke splitsing volgens u verlopen ? Welke stappen moeten de gemeenten hiervoor zetten ? Moeten de gemeenten een voorgeschreven procedure volgen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik wil het belang van deze vragen niet onderschatten. De gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt zullen de mogelijkheden van onze gemeenten in belangrijke mate bepalen. Ik besef maar al te goed wat de draagwijdte van de hier geuite bekommernissen is. De door de federale regering aangegane engagementen moeten worden uitgevoerd. Dit mag evenwel niet tot een vernietiging van de gemeentelijke democratie en van de gemeentelijke verantwoordelijkheden leiden.

Op 12 december 2002 en op 14 januari 2003 heeft de heer De Smet in deze commissie al vragen om uitleg over dit onderwerp gesteld.

Op 12 december heb ik geantwoord dat ik op 22 november 2002 een brief van de premier heb ontvangen. In deze brief engageert de federale regering zich om het inkomstenverlies van de gemeenten ten gevolge van de liberalisering van de energiemarkt te compenseren. De premier verwijst in dit verband naar een aantal onverminderd geldende bepalingen in de programmawet.

Op 14 januari heb ik geantwoord dat een op initiatief van staatssecretaris Deleuze in het leven geroepen interkabinettenwerkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale regering en van de drie gewestregeringen, op 18 december heeft vergaderd.

Aangezien de gemeenten zo snel mogelijk duidelijke antwoorden willen krijgen, heb ik toen ook verklaard dat ik er bij staatssecretaris Deleuze op zou aandringen dat deze interkabinettenwerkgroep voor het einde van januari 2003 opnieuw zou vergaderen. Ik heb tevens beloofd dit onderwerp op

Van Grembergen

het Overlegcomité van 24 januari 2003 ter sprake te brengen. Het overleg van 24 januari is op dat vlak verkeerd gelopen. De hele tijd werd over de moeilijke situatie van de nachtvluchten over Brussel overlegd. Tot op heden heb ik echter geen reactie gekregen op mijn schrijven aan de heer Deleuze. Er is evenmin een nieuwe interkabinettenwerkgroep bijeengekomen.

De bal ligt duidelijk in het kamp van de federale regering. De verdere procedure moet door haar worden uitgewerkt, zoals bepaald in de programwet. De Vlaamse regering is de enige gewestregering die zo met tijdsproblemen wordt geconfronteerd. Het Waalse Gewest heeft meer tijd en kan rustig afwachten wat het federale niveau beslist.

Ik heb vandaag contact opgenomen met het kabinet van de minister-president om het punt vrijdag op het overleg te plaatsen. Ik zal zeker trachten een oplossing te vinden, want het probleem veront- rust mij in hoge mate.

Wat de vraag van de heer Matthijs betreft, kan ik u het volgende antwoorden. Om als distributienetbeheerder in aanmerking te komen, moeten de intercommunales – zowel de gemengde als de zuivere – en de gemeentelijke regies hun verkoopsoactiviteiten aan in aanmerking komende afnemers afstoten.

Overeenkomstig artikel 7, paragraaf 2 en artikel 17, paragraaf 4 van het elektriciteitsdecreet kunnen distributienetbeheerders immers alleen elektriciteit leveren aan gebonden afnemers en in het kader van openbare dienstverplichtingen.

Op 1 juli 2003 is de volledige Vlaamse elektriciteitsmarkt vrij. Tot die datum kunnen de distributienetbeheerders wel nog aan de gebonden eindafnemers elektriciteit leveren. Intussen hebben alle intercommunales, ook de regies, hun verkoopsoactiviteiten voor in aanmerking komende afnemers reeds afgesplitst. Wat de gemengde intercommunales betreft, is dit in samenwerking met ECS of Electrabel Customers Service NV gebeurd. Voor de zuivere intercommunales heeft men Luminus NV opgericht.

Sommige gemeentelijke regies hebben hun verkoopsoactiviteiten overgedragen aan Luminus, zoals bijvoorbeeld Izegem. Zij voeren zelf nog het netbeheer uit. Andere regies, zoals bijvoorbeeld Merksplas, hebben gemeentelijke overheidsbedrijven opgericht, enerzijds voor het beheer van hun net en anderzijds voor de verkoop van elektriciteit. Een

geijkte procedure werd echter niet vastgelegd. Alleen de voorwaarden van onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in het elektriciteitsdecreet en het uitvoeringsbesluit van 15 juni 2001, moesten worden gerespecteerd.

De VREG controleert of deze onafhankelijkheidsvereisten worden gerespecteerd. Als onafhankelijkheidsvereisten werden bijvoorbeeld opgenomen : deugdelijk bestuur, het aandeel van privé- bedrijven in distributienetbeheerders, het verbod van aandeelhouderschap van distributienetbeheerders en elektriciteitsproducenten, de gemeentelijke adviesverplichting bij het aanduiden van distributienetbeheerders en het opnemen van een definitie van verbonden ondernemingen.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. De gemeentebesturen waren omwille van de daling van de inkomsten uit dividenden, niet meer bij machte om een begroting neer te leggen met een bijhorend meerjarenplan dat in evenwicht was. Met uw brief hebt u dat probleem gedeblokkeerd. Daarin staat dat de gemeenten hun dividenden op peil mogen houden. Ik begrijp dat het engagement federaal moet worden genomen. De omzendbrief heeft er intussen wel een Vlaams probleem van gemaakt.

Mijnheer de minister, in de commissie zei u letterlijk : ‘Kan men zich voorstellen dat men zo’n engagement niet zou nakomen ?’ Ik was het toen met deze stelling eens. Intussen ben ik echter ongerust geworden. De onwil en de nonchalance om naar een oplossing te zoeken zijn te groot. Er wordt smalend neergekeken als men het over lastenstijgingen op het gemeentelijk niveau heeft. Het spel wordt dikwijls partijpolitiek gespeeld. Onze fractie staat erop dat u van de federale overheid zo spoedig mogelijk duidelijkheid krijgt over deze zaak. De gevolgen voor het gemeentelijk bestuur zijn gigantisch. Ik denk aan de gemeentelijke dienstverlening of het personeelsbeleid, maar ook aan de lastenstijging om 12 miljard te compenseren.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, zowel uw stelling als uw antwoord is helder. De federale regering staat voor de begrotingscontrole. Iedereen heeft het over het gat dat moet worden opgevuld. Het is het moment om aan te dringen op de concretisering van de programmawet.

Minister Paul Van Grembergen : Wij zullen dat ook doen. Het standpunt wordt door de hele regering gedeeld. Ik heb de goedkeuring gekregen om de

Van Grembergen

brief in deze bewoordingen, rond te sturen. De gemeenten en burgemeesters hebben zich vroeger in het kader van talentellingen ook al verzet. De regeringen zijn er destijds over gestruikeld. De federale regering, of het nu om de uittredende of de nieuwe regering gaat, zal de engagementen die zijn aangegaan en in een programmawet letterlijk zijn ingevuld, zeker nakomen.

Ik wil het zelf eveneens zo snel mogelijk in zekerheden zien omgezet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het voornemen opnieuw het Frans te gebruiken tijdens de gemeenteraden van de zes faciliteitengemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Hauthem tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het voornemen opnieuw het Frans te gebruiken tijdens de gemeenteraden van de zes faciliteitengemeenten.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb de indruk dat sinds de goedkeuring van het rapport Nabholz-Heidegger, de Franstaligen in de Rand driest optreden. Zij worden daarbij gesteund door hun Franstalige geestesgenoten in Brussel en in de Franse Gemeenschap. De meesten liggen blijkbaar van de communautaire problematiek niet wakker, laat staan van wat in de zes faciliteitengemeenten gebeurt.

Enige tijd geleden tijd geleden riep het FDF, bij monde van de burgemeester van Wezembeek-Oppem en de schepen van Bevolking van Sint-Genesius-Rode, op om opnieuw naar aloude gewoonte, tijdens de gemeenteraden van de zes faciliteitengemeenten het gebruik van het Frans in te voeren.

Wij kregen al een voorbeeld te zien tijdens de gemeenteraad van Wezembeek-Oppem van 27 januari. De burgemeester heeft toen de oproep op een juridisch subtiele manier toegepast. Tijdens de behandeling van een toegevoegd punt op de dagorde over de problematiek van de nachtvluchten, schorstte de burgemeester de zitting. Hij deed dat om de ombudsman van BIAC, een Franstalige liberaal, toe te laten een gedachtewisseling te hebben met de gemeenteraadsleden en het opgetrommelde Franstalige publiek. De vragen werden in het Frans gesteld. Toen de Vlaamse gemeenteraadsleden hierover een opmerking maakten, deelde hij vrij arrogant mee dat hij een federaal ombudsman was. De schorsing werd vervolgens opgeheven en de gemeenteraad hervat. Er werd over het desbetreffende punt in het Nederlands gestemd, hoewel de gedachtewisseling beschouwd kan worden als een element in de besluitvorming. De Raad van State heeft hierover al eens eerder een uitspraak gedaan.

Dit voorbeeld, samen met de oproep om opnieuw het Frans tijdens de gemeenteraden te gebruiken, geeft een duidelijk beeld van de provocatie van de Franstalige bestuurders in de Rand. Het verhaal van de ministers om de Franstaligen terug naar het Vlaams huis te voeren, klopt dan ook niet. Wat zich de jongste jaren in de faciliteitengemeenten heeft afgespeeld, is daarvan een duidelijk voorbeeld. Ik denk aan de milieutaks in Wezembeek of de zaak-Verstraeten, eveneens in Wezembeek. De burgemeester heeft de vergadering van de kerkfabriek, na jarenlange afwezigheid, toen plots bijgewoond. Men heeft een nieuw offensief gelanceerd. De provocatie bestaat erin om zich van de Vlaamse voogdijoverheid niets aan te trekken.

Een aantal burgemeesters permitteert zich blijkbaar zaken die geen andere burgemeester of schepen in Vlaanderen aandurft. Een burgemeester uitte indertijd bijvoorbeeld openlijk kritiek op het afbraakbeleid van minister Baldewijns en werd vervolgens met schorsing bedreigd. De OCMW-voorzitter van Brasschaat stuurde een brief rond om de asielproblematiek op een niet al te tactische wijze onder ogen te brengen. Hij heeft zich daarvoor nadien verontschuldigd. Hij werd een maand geschorst. De dames en heren uit de zes gemeenten kunnen zich ongestraft wel allerlei dingen permitteren. Het wordt de hoogste tijd dat hier paal en perk aan wordt gesteld. Niet alleen de juridische, maar ook de politieke weg moet hier eindelijk worden gevolgd.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de oproep van de burgemeester van Wezembeek-Oppem en van de schepen van Bevolking van Sint-

Van Hauthem

Genesisius-Rode ? Bent u op de hoogte van het verloop van de gemeenteraad van Wezembeek-Oppem van 27 januari 2003 ? Worden die gemeenteraden nog gevolgd door de arrondissementscommissaris, zoals onder toenmalig minister Van den Bossche altijd en heel consequent gebeurde ? Hebt u stappen ondernomen om de beslissingen van die gemeenteraad te laten vernietigen ? Wanneer zult u de gouverneur de instructie geven om de schepenen die zich moedwillig en provocatief aan de taalwet onttrekken, te schorsen en/of af te zetten ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik heb via persberichten kennis genomen van de oproep waarnaar u verwijst om het gebruik van het Frans opnieuw ingang te doen vinden in de gemeenteraden van de faciliteitengemeenten. Vanzelfsprekend keur ik dit voornemen, dat er enkel toe kan leiden de rust en het samenlevingspatroon in de randgemeenten te verstoren, ten strengste af. Dergelijke oproepen ondergraven immers de noodzakelijke sereniteit van een goed gemeentebestuur.

De randgemeenten behoren onverkort tot het grondgebied van Vlaanderen en de burgemeester en de raadsleden kunnen bij de uitoefening van het bestuur enkel het Nederlands gebruiken. De gemeenteraad zelf is een plaatselijke dienst in de zin van artikel 23 van het KB van 18 juli 1966, houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, zodat bij zijn samenkomst uitsluitend het Nederlands mag gebruikt worden. Elk ander taalgebruik is nietig.

De mogelijkheid om het Frans te gebruiken is een faciliteit, uitsluitend toegekend aan particulieren. Op basis van artikel 25, alinea 1 van de SWT kunnen de plaatselijke diensten in de randgemeenten uitsluitend voor hun betrekkingen met particulieren het Frans gebruiken, maar enkel als de desbetreffende burger gebruik heeft gemaakt van deze taal.

De feiten die zich op de gemeenteraadszitting van 27 januari 2003 in de gemeente Wezembeek-Oppem hebben voorgedaan, situeren zich buiten de formele vergadering van de gemeenteraad, aangezien de zitting geschorst was op het ogenblik dat de ombudsman van BIAC zijn gedachtewisseling met de gemeenteraadsleden en het publiek voerde. Niettemin is het duidelijk dat de taalwetgeving ook

in dit geval van toepassing bleef en dat de voertaal het Nederlands moest zijn. Ook als de raadszitting geschorst is, blijft het immers een vergadering van de gemeentebestuurders, georganiseerd door het bestuur en in de raadszaal, met de bedoeling derden, in casu de ombudsman, te betrekken bij de voorbereiding van standpunten of van de besluitvorming.

Wanneer een gemeenteoverheid een vergadering sui generis organiseert, geldt voor het taalgebruik tijdens die vergadering dezelfde regel als die voor de vergaderingen van de door de gemeente opgerichte commissies, adviesraden, en dergelijke. Voor de bestuurders geldt uitsluitend het Nederlands als bestuurstaal. Het gemeentebestuur kan niet volhouden dat hier sprake is van een betrekking met een particulier, aangezien de uitwisseling van informatie met de ombudsman duidelijk voor een ruimer publiek was bestemd. Het bestuur kan zich dan ook niet beroepen op artikel 25 van de SWT om het gebruik van het Frans te rechtvaardigen, ook al was de zitting geschorst. Het feit dat het ging om een regelmatige vergadering van de gemeenteraad, die werd geschorst in functie van het contact met de ombudsman, toont overigens onmiskenbaar aan dat deze bijeenkomst in het verlengde lag van de raad zelf.

Het gebruik van het Frans tijdens de schorsing van de gemeenteraadszitting is dus problematisch, des te meer omdat de informatie die tijdens dit onderhoud met de ombudsman van BIAC werd uitgewisseld, na de schorsing van de zitting heeft bijgedragen tot de besluitvorming. Ik verwijs in dit verband naar het arrest 97.257 van 29 juni 2001, waarin de Raad van State uitdrukkelijk heeft gesteld dat een inleiding of toelichting van een agendapunt of de beantwoording van een interventie van een raadslid, weliswaar tijdens de zitting van de raad, wezenlijk strekt en moet strekken tot verheldering van de gemeenteraadsleden en dus in het Nederlands moet gebeuren.

Het feit dat, zoals gebeurde in Sint-Genesius-Rode, de zitting werd geschorst om de ombudsman van BIAC toe te laten een gedachtewisseling te hebben met onder meer de raadsleden, verandert niets aan het feit dat deze bijeenkomst tijdens de schorsing, betrekking heeft op de binnendienst van de gemeente, zodat het Nederlands de voertaal moest zijn. Dat is des te meer relevant omdat, na de schorsing, de gemeenteraad blijkbaar werd hervat en over het desbetreffende punt werd gestemd.

Ik werd niet formeel geïnformeerd over het eigenlijke verloop van de gemeenteraad. Normaal wor-

Van Grembergen

den de gemeenteraadszittingen van de gemeenten Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem en Linkebeek systematisch gevolgd door een vertegenwoordiger van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Voor de gemeenten Wommel, Drogenbos en Kraainem gebeurt dit niet even systematisch aangezien er zich in die gemeenten veel minder problemen stellen.

Ik heb dan ook navraag gedaan bij de gouverneur van Vlaams-Brabant. Het blijkt dat er op 27 januari geen vertegenwoordiger van de gouverneur aanwezig was. Ik wens dan ook op dit moment nog geen definitief standpunt in te nemen over eventueel te nemen maatregelen. Ik zal de gouverneur om een gedetailleerd verslag vragen en nadien de passende maatregelen treffen. Uit mijn uitleg kunt u opmaken welke beslissing ik zal nemen. Die zal leiden tot vernietiging van het gemeenteraadsbesluit dat na deze beraadslaging is genomen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : We moeten elkaar niet overtuigen dat dit een spel is waarbij juridische grenzen worden afgetast om het taalstatuut

van de gemeente in vraag te stellen. Mijnheer de minister, u bent blijkbaar niet bereid om politieke maatregelen te nemen. Ik pleit ervoor dat er op de gemeenteraden van Wommel, Drogenbos en Linkebeek altijd iemand aanwezig is, hetzij een vertegenwoordiger van de arrondissementscommissaris, hetzij van de gouverneur. Die moet dan rechtstreeks verslag uitbrengen, zodat u het niet moet horen uit een 'onbevoegde bron'.

Bovendien hebt u niet geantwoord op mijn laatste vraag.

Minister Paul Van Grembergen : Ik zal aan de gouverneur vragen om, gezien het risico van uitdagingen en provocaties in de komende periode, de nodige inspanningen te doen en ervoor te zorgen dat een ambtenaar aanwezig is om verslag te maken.

Het optreden tegen schepenen behoort tot onze bevoegdheid. We zullen nagaan op welke manier dat kan gebeuren. Daarvoor moeten de dossiers worden voorbereid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.30 uur.*
